

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Sint-Lievenscollege te GENT

Hoofdstructuur voltijds secundair onderwijs

Pedagogisch geheel 127696-127688

Instellingsnummer 127696

Instelling Sint-Lievenscollege

Directeur Hans BOUSSERY

Adres Zilverenberg 1 - 9000 GENT

Telefoon 09-225.11.47

Fax 09-223.11.44

E-mail directie@sintliefenscollege.be

Website <http://humaniora.sintliefenscollege.be>

Bestuur van de instelling VZW Kath. Ond. Gent-Agglomeratie (KOGA)

Adres Zilverenberg 1 - 9000 GENT

Scholengemeenschap SGKSO Edith Stein Gent-Centrum

Adres Reep 4 - 9000 GENT

CLB Vrij CLB Regio Gent

Adres Marialand 29 - 9000 GENT

Dagen van het doorlichtingsbezoek 14-11-2016, 15-11-2016, 16-11-2016, 17-11-2016, 18-11-2016

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 18-11-2016

Datum bespreking verslag met de instelling 19-12-2016

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Ludo POTTIER

Teamleden Erik DE BOU, Chris DU PONT, Bart LAMOTE, Chris VAN
WOENSEL

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 ADMINISTRATIEVE SITUERING.....	5
2 SAMENVATTING	5
3 DOORLICHTINGSFOCUS	7
3.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus	7
3.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	7
4 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
4.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
4.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
4.1.1.1 Frans in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2010/7841/014)	8
4.1.1.2 Natuurwetenschappen in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2010/7841/001)	12
4.1.1.3 Socio-economische initiatie (SEI) in de eerste graad A-stroom in de basisoptie Moderne wetenschappen (leerplan D/2011/7841/009)	14
4.1.1.4 Biologie in aso tweede graad in de studierichting Wetenschappen (leerplan D/2012/7841/004)	16
4.1.1.5 Economie in aso tweede graad in de studierichting Economie (leerplan D/2006/0279/050)	18
4.1.1.6 Grieks en Latijn in aso tweede graad in de studierichtingen Grieks - Latijn en Latijn en Grieks in aso derde graad in de studierichtingen Grieks - Latijn en Grieks - Wiskunde (leerplan D/2013/7841/002 en D/2015/7841/002)	20
4.1.1.7 Frans in aso derde graad in de studierichtingen Economie-wiskunde en Wetenschappen-wiskunde (leerplan D/2014/7841/004)	23
4.1.1.8 Latijn in aso derde graad in de studierichtingen Grieks-Latijn, Latijn-moderne talen, Latijn-wetenschappen en Latijn-wiskunde (leerplan D/2015/7841/002)	26
4.1.1.9 Natuurwetenschappen in aso derde graad in de studierichtingen Economie-moderne talen, Grieks-Latijn en Latijn-moderne talen (leerplan D/2014/7841/016)	29
4.1.1.10 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)	30
4.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?	33
4.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	34
4.2 Respecteert de school de overige reglementering?	34
5 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	36
5.1 Leerbegeleiding	36
6 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	40
7 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	43
7.1 Wat doet de school goed?	43
7.2 Wat kan de school verbeteren?	43
7.3 Wat moet de school verbeteren?	43
8 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	44
9 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG	44

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal structuuronderdelen.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - ♦ het onderwijsaanbod
 - ♦ de uitrusting
 - ♦ de evaluatiepraktijk
 - ♦ de leerbegeleiding.
 De onderwijsinspectie onderzoekt ook altijd de vakoverschrijdende eindtermen.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 ADMINISTRATIEVE SITUERING

Administratief bestaat het Sint-Lievenscollege Gent uit twee schoolnummers: enerzijds het Sint-Lievenscollege bestaande uit een driejarige structuur (schoolnummer 127696) en anderzijds het Sint-Lievenscollege 1 met enkel een eerste graad (schoolnummer 127688). Beide scholen functioneren als één pedagogisch geheel. De verslaglegging gebeurt per schoolnummer. Om een volledig beeld te krijgen van de school moeten de twee verslagen samen worden gelezen. De onderdelen met als titel 'Samenvatting', 'VOET', 'Bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne', 'Overige erkenningsvoorwaarden', 'Reglementering', 'Kwaliteitsbepaling van de processen' en 'Algemeen beleid' zijn identiek in beide verslagen. Omwille van de eenheid in schoolwerking en -organisatie wordt het pedagogisch geheel in de verslagen 'de school' genoemd.

2 SAMENVATTING

Het Sint-Lievenscollege en het Sint-Lievenscollege 1 vormen een pedagogisch geheel dat gelegen is in het stadscentrum van Gent. Het studieaanbod omvat een brede waaier aan studierichtingen binnen het aso. De school heeft een stabiel leerlingenaantal met een evenwichtige spreiding over de drie graden. De school wil aan elke leerling een kwaliteitsvolle vorming aanbieden. Ze vertrekt daarvoor vanuit haar christelijk geïnspireerd opvoedingsproject. Als lerende gemeenschap, wil de school daarbij een oefenplaats zijn voor vaardigheden en attitudes. De onderwijsinspectie onderzocht tijdens de doorlichting de leerplanrealisatie in een aantal structuuronderdelen en vakken. Daarnaast ging ze ook de kwaliteit van de leerbegeleiding na. De leerplanrealisatie en de afstemming van de leerlingenevaluatie op de leerplandoelstellingen voldoen in de onderzochte studierichtingen voor Grieks, economie, Latijn (tweede graad) en natuurwetenschappen. De leerplanrealisatie voldoet niet voor Frans, Latijn (derde graad) en socio-economische initiatie. Sommige vakgroepen zoeken naar een betere afstemming van het onderwijsaanbod en de evaluatiepraktijk op de leerplannen. Uit de vakdoorlichtingen en het onderzoek naar de beleidsprocessen blijkt dat de visieontwikkeling rond onder meer onderzoekscompetentie, activerende en competentiegericht werkvormen, evaluatiepraktijk en remediëring nog te leraar- en vakgroepafhankelijk is. De schoolleiding stimuleert de werking van de vakgroepen, maar het opvolgen van de resultaatgerichtheid is een aandachtspunt. De school geeft een degelijke invulling aan de vakoverschrijdende eindtermen. Verder toont het onderzoek nog aan dat de school op een voorbeeldige manier aandacht schenkt aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.

De directie en het schoolteam hebben een heldere visie op de leerbegeleiding. De school kadert de leerbegeleiding in haar visie op zorg en wil die concretiseren aan de hand van het zorgcontinuüm. Voor 'leren leren' zijn er schoolafspraken. Verder rekent de schoolleiding voor de kwaliteitsbewaking van de preventieve leerbegeleiding op de verantwoordelijkheid van de vakgroepen en leraren. De school levert inspanningen om de taalontwikkeling van de leerlingen te bevorderen. Op klasniveau verschilt de aandacht en de kwaliteit van de leerbegeleiding naargelang de vakgroep of de individuele leraar.

Het algemeen beleid van de school getuigt van een beleidskracht. De schoolleiding is heel toegankelijk en streeft naar een gedragen beleid. De personeelsleden waarderen haar motiverende en inspirerende leiderschapsstijl en haar aandacht voor een aangenaam werkklimaat. Ze communiceert helder en beslissingen komen tot stand na overleg met vele betrokkenen. Ze slaagt erin het schoolteam sterk te betrekken bij de schoolwerking. De school verzamelt en analyseert systematisch gegevens op schoolniveau die ze gebruikt om haar kwaliteit te bewaken en haar werking waar nodig bij te sturen. Ze stelt zich ook open voor externe beoordelingen en feedback. Het kwaliteitsdenken vindt geleidelijk ingang bij de vakgroepen, maar dit vertaalt zich niet altijd in gezamenlijke doelgerichtheid. De vakgroepen fungeren nog te weinig als leer- en werkgemeenschappen voor gezamenlijke leerplanstudie en reflectie over het onderwijsleerproces. Een te beperkte aansturing en opvolging van de vakgroepen heeft voor gevolg dat de leraren nog te individueel handelen en hun expertise te weinig delen. De onderwijsinspectie geeft een gunstig advies beperkt in de tijd voor de onderwijsdoelstellingen. Ze wil het directieteam de kans geven om de volgende drie schooljaren de hiaten in de leerplanrealisatie weg te werken. Binnen het schoolteam is het potentieel om dit te realiseren aanwezig.

3 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

3.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	
Graad 1 A	Frans, natuurwetenschappen	
Graad 1 Grieks-Latijn	Frans, natuurwetenschappen	
Graad 1 Latijn	Frans, natuurwetenschappen	
Graad 1 Moderne wetenschappen	Frans, natuurwetenschappen	socio-economische initiatie
Graad 2 ASO Economie		economie
Graad 2 ASO Grieks-Latijn		Grieks, Latijn
Graad 2 ASO Latijn		Latijn
Graad 2 ASO Wetenschappen	biologie	biologie
Graad 3 ASO Economie-moderne talen	natuurwetenschappen	
Graad 3 ASO Economie-wiskunde	Frans	
Graad 3 ASO Grieks-Latijn	natuurwetenschappen	Grieks, Latijn
Graad 3 ASO Grieks-wiskunde		Grieks
Graad 3 ASO Latijn-moderne talen	natuurwetenschappen	Latijn
Graad 3 ASO Latijn-wetenschappen		Latijn
Graad 3 ASO Latijn-wiskunde		Latijn
Graad 3 ASO Wetenschappen-wiskunde	Frans	

3.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

4 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

4.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

4.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

4.1.1.1 Frans in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2010/7841/014)

Voldoet niet

Het onderwijsaanbod is onvoldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen. De evaluatiepraktijk is niet evenwichtig en niet representatief voor de leerplanrealisatie.

Onderwijsaanbod	Het onderwijsaanbod draagt onvoldoende bij tot een volledige
<i>Volledigheid</i>	leerplanrealisatie. De leraren volgen hoofdzakelijk het leer(werk)boek en staan
<i>Evenwicht</i>	weinig stil bij de visie op taalvaardigheidsonderwijs uit het leerplan. De focus
<i>Beheersingsniveau</i>	ligt te veel op het opbouwen en inoefenen van lexicale en grammaticale
<i>Samenhang</i>	leerinhouden uit het leerboek, waardoor de vakgroep de vijf vaardigheden
	onderbelicht. Zo krijgen de leerlingen onvoldoende kansen om de
	communicatieve vaardigheden te oefenen in reële gebruikscontexten. De
	evaluatiefase vervangt soms de noodzakelijke inoefenfase.

De communicatie met de leerlingen gebeurt grotendeels in het Frans. Dit komt de luistervaardigheid van de leerlingen zeker ten goede. Zo ontstaan ook spontane, authentieke spreek- en gesprekssituaties. De leraren benutten deze oefenkansen nog onvoldoende systematisch om alle luister-, spreek- en gespreksdoelstellingen te bereiken. De leraren bieden voldoende leesopdrachten aan maar differentiatie in functie van de tekstenmerken en het verwerkingsniveau op basis van de leerplandoelstellingen ontbreekt. Het schrijven blijft in hoofdzaak beperkt tot het inoefenen van woordenschat, grammatica en spelling. Functionele schrijfoopdrachten op het beschrijvend en structured verwerkingsniveau zijn veeleer zeldzaam. Hierdoor werken de leerlingen te weinig expliciet aan de schrijfdoelstellingen. Over het algemeen blijven oefeningen op ondersteunende kennis gesloten opdrachten die onvoldoende gericht zijn op het verwerven van talige competenties. De vakgroep heeft nog niet nagedacht over de verdeling en de opbouw van de leerplandoelstellingen over de twee leerjaren.

In klasverband werken de leerlingen aan vakattitudes en aan leer- en taalverwervingsstrategieën. De leraren stimuleren de spreekdurf van hun leerlingen. Een doelgerichte aanpak ontbreekt hier nog. Voor de leerlingen is er te weinig uitdaging om het leerproces in eigen handen te nemen en zelfstandig aan de slag te gaan met de aangereikte instrumenten, zoals stappenplannen, woordenlijsten en spreekkaders. Leerlingen werken soms in duo of in groepjes; andere activerende werkvormen komen weinig voor. Hierdoor blijven het leerpotentieel en de intrinsieke motivatie van de klasgroep onderbenut.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De leerlingen geraken vertrouwd met de Franstalige cultuur aan de hand van teksten uit het leerboek, persoonlijke lectuur, liedjes en een extramurale activiteit in het tweede jaar. Deze jaarlijkse uitstap is een echt taalbad voor de leerlingen waar zij de kans krijgen om alle vaardigheden in een authentieke context in te oefenen. Deze opportuniteit maakt nog geen deel uit van een procesgerichte benadering afgestemd op de leerplandoelstellingen.

De resultaten van de leerlingen voor Frans zijn over het algemeen goed maar niet gebaseerd op een valide evaluatie. Hierdoor geven de evaluatiegegevens geen correct beeld van de daadwerkelijke taalbeheersing van de leerlingen.

Het leerplan fungeert onvoldoende als referentiekader bij het opstellen van de evaluatieopdrachten. Het aantal toetsen en de inhoudelijke samenstelling verschilt sterk van leraar tot leraar. Ook de verhouding tussen de kenniscomponent en de communicatieve vaardigheden enerzijds en tussen de deelvaardigheden onderling anderzijds is niet het resultaat van concrete afspraken binnen de vakgroep of op schoolniveau. Resultaten van vaardigheidstoetsen die de leerlingen in de loop van het schooljaar afleggen, tellen niet mee bij de berekening van het puntentotaal voor dagelijks werk, alleen voor de examens. Hierdoor weegt de evaluatie van de kenniscomponent substantieel door in het eindresultaat. Deze praktijk druist volledig in tegen de leerplanvisie op het leren van moderne vreemde talen.

Een gelijkgerichte visie met de leerplanrealisatie als uitgangspunt ontbreekt. Daardoor vertonen de examenopdrachten een groot verschil in beheersingsniveau, gaande van een overwicht aan contextloze vertaal oefeningen en theoretische vragen over grammaticale kennis tot een transfer naar meer communicatieve taken. Sporadisch krijgen sommige klasgroepen een geïntegreerde taaltaak die inspeelt op hun leefwereld en interesses. Verder vertonen de examens weinig variatie in de vraagtypes op beschrijvend en structurerend verwerkingsniveau. De beoordeling van de spreek-, gespreks- en luistervaardigheid krijgt onvoldoende aandacht. Bepaalde taken peilen niet naar de juiste vaardigheid of bestaan in de feiten louter uit reproductievragen. Deze weinig coherente evaluatiepraktijk geeft een vertekend beeld van het reële studiepeil van de leerlingen en van hun progressie voor de verschillende vaardigheden.

De leraren informeren de leerlingen duidelijk over wat ze moeten kennen en kunnen aan de hand van leerstofoverzichten. Toetsen en examens bevatten een puntenverdeling. Voor de evaluatie van de productieve vaardigheden hanteren de meeste leraren overzichtelijke evaluatieroosters en scorewijzers met beoordelingscriteria. Deze evaluatiecriteria zijn transparant, maar niet selectief genoeg om het beoordelingsmodel af te stemmen op de doelstellingen die de leraren willen meten.

Uit het onderzoek blijkt dat de school met ondersteuning van de pedagogische begeleidingsdienst recent een ontwikkelingstraject heeft ingezet om de evaluatie- en rapporteringspraktijk voor alle taalvakken beter te laten aansluiten bij de leerplandoelstellingen. Enkele leraren experimenteren met vormen van peer- en zelfevaluatie en denken na over procesevaluatie. Als vakgroep vinden de leraren Frans in de praktijk maar aarzelend aansluiting bij deze evolutie.

Leerbegeleiding

Preventief

Curatief

Een aantal preventieve maatregelen ondersteunen het leerproces van de leerlingen. De leraren zijn betrokken bij de klasgroepen en bieden hun leerlingen voldoende ondersteuning aan om in een gestructureerd leerklimaat de les te volgen. De leraren moedigen de leerlingen aan tot participatie, al verlopen de meeste lessen erg leraargestuurd. Vormen van binnenklasdifferentiatie, begeleid zelfstandig werk of taalactiverende werkvormen komen weinig voor. De leerlingen hebben daardoor minder kansen om hun leerautonomie te vergroten.

De leraren leveren inspanningen om alle leerlingen maximaal te begeleiden via studietips, correctiesleutels en leerstofoverzichten voor de examens. Leraarafhankelijk krijgen de leerlingen individuele of klassikale feedback op toetsen en opdrachten. In sommige klasgroepen zijn de feedbackdocumenten handige werkinstrumenten om een volgende examenperiode optimaal voor te bereiden. De meeste leraren sporen de leerlingen aan om toetsen te verbeteren maar volgen dit niet systematisch op. De leerlingen spelen nog te weinig zelf een actieve rol in hun taalverwervingsproces.

Waar nodig bieden de leraren remediëringsoefeningen op maat aan, zowel oefenmateriaal bij de gebruikte methode als extra digitale oefeningen. Daarnaast zijn er voor de eerste graad structureel inhaallessen tijdens de middagpauze. Hier krijgen leerlingen, al dan niet verplicht, extra uitleg en oefeningen, hoofdzakelijk over grammaticale en lexicale onderwerpen. De vakgroep organiseert de ondersteuningsinitiatieven nog onvoldoende efficiënt in functie van de taalvaardigheidstraining.

De leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften zijn gekend en krijgen een gepaste ondersteuning volgens de schoolafspraken.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De materiële uitrusting beantwoordt aan de vereisten van het leerplan. In alle lokalen zijn een beamer, geluidsinstallatie en computer met internetaansluiting aanwezig. Woordenboeken zijn beschikbaar in de vaklokalen of in het open leercentrum. De leraren maken weinig gebruik van didactisch activerend lesmateriaal in functie van de leerplanrealisatie.

De ICT-integratie in de klaspraktijk blijft voornamelijk beperkt tot de projectie van bronnenmateriaal, het opzoeken van informatie door de leraar of het oefenen van de luistervaardigheid. In het open leercentrum of tijdens de inhaallessen in de computerlokalen kunnen de leerlingen digitale remediëringsoefeningen maken, vooral over grammaticale of lexicale leerinhouden. De leraren zetten de beschikbare ICT-middelen te weinig functioneel in om de leerlingen zelfstandig te laten werken aan de ontwikkeling van leer- en communicatiestrategieën

Voor de eerste graad beschikken de leraren over een vaklokaal. De lokalen zijn voldoende ruim voor de leerlingengroepen en laten coöperatieve werkvormen toe. De leraren maken weinig gebruik van deze mogelijkheid.

Deskundigheidsbevordering
Overleg
Vorming

De school heeft een algemene visie op vakgroepwerking uitgeschreven. De vakgroep Frans heeft die visie nog niet vertaald in operationele doelen op basis van vastgelegde prioriteiten. Het formele vakoverleg over de graden heen beperkt zich tot de uitwisseling van informatie over organisatorische en pedagogisch-didactische onderwerpen. Duidelijke afspraken over het aanbod en de evaluatie of gemeenschappelijke reflectie vanuit leerplanstudie komen niet aan bod. Daarnaast is er ook frequent informeel overleg in een collegiale sfeer binnen de graad of het leerjaar. De leraren van de eerste graad tonen een grote bereidheid om ideeën en expertise vanuit nascholingen en leservaringen met elkaar te delen. Zij kijken kritisch naar het gebruikte didactisch materiaal en willen een verantwoorde keuze maken voor een nieuw leerboek. De aanpak van het vakoverleg is echter te weinig planmatig en gestructureerd om te kunnen spreken van een kwaliteitsvolle professionele samenwerking. Dit belemmert de vakgroep om een gelijkgerichte visie op leerplanrealisatie te ontwikkelen.

De ondersteuning door de pedagogische begeleidingsdienst voor de actualisering van de evaluatiepraktijk en de implementatie van communicatieve taaltaken heeft de vakgroep gestimuleerd om bewuster te vertrekken vanuit het leerplan. Deze ontwikkelingsdynamiek is vakoverstijgend binnen de moderne vreemde talen maar is nog te recent om concrete resultaten te zien. Aansturing, ondersteuning en opvolging door de schoolleiding blijft noodzakelijk.

4.1.1.2 Natuurwetenschappen in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2010/7841/001)

Voldoet

De leerlingen bereiken de leerplandoelstellingen in voldoende mate. De evaluatiepraktijk is transparant. De leerbegeleiding ondersteunt de leerplanrealisatie.

Onderwijsaanbod De leerlingen krijgen de meeste leerplandoelstellingen aangeboden. Een aantal hoofdstukken van het leerplan kwamen vorig schooljaar in sommige klasgroepen niet aan bod: onder andere bouwstenen van organismen, energievormen en energieomzettingen en structuurveranderingen van stoffen (leerplandoelstellingen B15 tot B29). Door de wetenschappelijke concepten te verbinden met dagelijkse waarnemingen en leefgewoonten, komen de algemene doelstellingen over ‘wetenschap en samenleving’ (AD7 t.e.m. AD10) voldoende aan bod. De leerlingen leren tijdens de biotoopstudie observeren uit waarnemingen, aflezen van meetinstrumenten en hanteren van determineerkaarten. Ook in de klas wordt soms aandacht besteed aan contextrijk leren, voor zover de uitrusting en het beschikbare materiaal het toelaten. Een theoretisch-wetenschappelijke aanpak vormt te veel het uitgangspunt waardoor de leerlingen kennis en vaardigheidsgerichte aspecten met onvoldoende samenhang leren verwerken. Hierdoor staan de algemene leerplandoelstellingen in verband met ‘wetenschappelijke vaardigheden’ (AD1 t.e.m. AD6) minder centraal dan het leerplan beoogt. Het leerplan stelt dat “algemene doelstellingen centraal staan bij het realiseren van de leerplandoelstellingen”, dat het vak contextrijk wordt aangeboden en dat er gewerkt moet worden aan actief leren. In die zin is het aanbod van de doelstellingen dikwijls onvolledig en weinig geïntegreerd.

Uitrusting Alle lessen natuurwetenschappen vinden plaats in één van de vier biologielokalen. Twee ervan (Bio 3 en Bio 4) hebben geen water- en elektriciteitsvoorzieningen voor de leerlingen en ook geen volwaardige demonstratietafel. De twee andere aanpalende biologielokalen (Bio1 en Bio2) beantwoorden aan de eisen van het leerplan natuurwetenschappen. De lessen natuurwetenschappen voor de leerlingen van het eerste leerjaar en de helft van de leerlingen van het tweede leerjaar zijn echter georganiseerd in de lokalen zonder voorzieningen (Bio 3 en Bio4), wat de kans op actief leren niet ten goede komt. De lokalen zijn aangekleed met didactisch ondersteunend materiaal en zijn uitgerust met een computer met internettoegang en een beamer. De school beschikt over leermiddelen voor de leerplanrealisatie en schept financiële ruimte om ze aan te vullen en te actualiseren. Er zijn tevens plannen voor de bouw van een nieuw ‘wetenschapshuis’.

De leerlingen krijgen beperkte kansen om ICT te gebruiken als ondersteuning van hun leerproces. Het aanwezige didactisch materiaal en de schooluitrusting worden efficiënt ingezet met het oog op het bereiken van de leerplandoelstellingen maar dit vooral voor de uitvoering van demonstratieproeven.

Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatiepraktijk gaat voldoende na of de leerplandoelstellingen worden bereikt. De leerlingen zijn vooraf op de hoogte van de evaluatiecriteria. De puntenverdeling is voor de leerlingen duidelijk weergegeven op toetsen en examens. De vraagstelling is verzorgd, gevarieerd, rijk geïllustreerd en ingebed in voor de leerlingen herkenbare contexten. De vraagstelling is afgestemd op het verwachte beheersingsniveau van de begrippen. De leerplandoelstellingen komen echter niet altijd evenwichtig aan bod. In lijn met het aanbod is er slechts een zeer beperkte evaluatie van ‘de wetenschappelijke vaardigheden’. De validiteit van de evaluatie komt in het gedrang omdat leraren toetsen en examens te veel afstemmen op het leerwerkboek of op de leerinhouden. Nochtans geeft het leerplan (p. 51) een duidelijke opsomming van de strategieën, vervat in de doelen. Het leerplan stelt dat het belangrijk is deze strategieën tijdens evaluatiemomenten te toetsen.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De opbouw van de lessen is soms gevarieerd en interactief. Tijdens de lesbezoeken blijkt er een voldoende open communicatie tussen leerlingen en leraren. Het lesmateriaal is gestructureerd. De leerlingen krijgen hulp bij het plannen en de studiehouding. Verwijzingen naar de leefwereld en samenleving wakkeren de motivatie van de leerlingen aan. Demonstratieproeven en multimedietoepassingen visualiseren de leerinhouden en bevorderen de begripsvorming. De leraren gebruiken het leerwerkboek en het bijhorend didactische materiaal om structuur te bieden voor de leerlingen. Deze leerwerkboekgerichte aanpak zorgt evenwel voor een sterke sturing. De gehanteerde invuldidactiek beperkt de ruimte voor leerlingeninitiatief. Het ‘actief leren’ krijgt minder plaats in het leerproces. In een deel van de lessen domineert de aandacht voor het invullen van het leerwerkboek. De grote klasgroepen werken belemmerend voor de realisatie van de vaardigheidsgerichte leerplandoelstellingen. Kleine overhoringen zetten de leerlingen aan tot regelmatige studie en bereiden hen goed voor op de examens. De leerlingen weten duidelijk wat van hen verwacht wordt bij toetsen en examens. Leraren zorgen voor remediëring en geven feedback.
Deskundigheidsbevordering <i>Vorming</i> <i>Overleg</i>	De leden van de vakgroep werken nauw samen om de gelijkgerichtheid in het aanbod en in de evaluatie te verhogen. Voor de begeleiding van de leerlingen en de afstemming van de leerplanrealisatie in parallel- of vervolklassen bewaken zij de samenhang. Er is collegiale samenwerking en lesmateriaal en evaluatievragen worden uitgewisseld. De vakgroep ziet terecht werkpunten in de nog betere afstemming van de evaluatie op de leerplandoelstellingen en de uitbreiding van het aanbod van experimentele vaardigheden voor de leerlingen. De leraren organiseren ook overkoepelende vakgroepvergaderingen wetenschappen. Bij dit formeel overleg besteden ze weinig aandacht aan de verticale samenhang van het aanbod en de evaluatie van de wetenschappelijke vaardigheden. Bovendien bespreken de leraren zelden de evaluatiecriteria voor het beoordelen van de algemene doelstellingen.

Nascholing draagt bij tot voorbeelden van goede praktijk binnen de vakgroep om de leerplandoelstellingen te bereiken. De vakgroep staat open voor externe feedback. De vakgroep beschikt over voldoende reflecterend vermogen om de kwaliteit van haar werking verder te verhogen.

4.1.1.3 Socio-economische initiatie (SEI) in de eerste graad A-stroom in de basisoptie Moderne wetenschappen (leerplan D/2011/7841/009)

Voldoet niet

Onderzoekend leren, vakgebonden attitudes en de dwarsverbindingen tussen socio-economische initiatie en wetenschappelijk werk komen onvoldoende aan bod. De evaluatie sluit onvoldoende aan bij het leerplanconcept dat op onderzoekend leren gericht is.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

Voor SEI vraagt het leerplan dat leerlingen door onderzoekend leren kennis maken met een aantal maatschappelijke fenomenen waarmee de leerlingen geconfronteerd worden als individu, in het gezin en in de gemeenschap. Aan deze doelstelling wordt deels tegemoet gekomen. Dit gebeurt door de didactische aanpak van opdrachten die leerlingen activeren om zelf informatie te verwerken en de nodige verbanden te leggen om tot oplossingen te komen. Het gaat hierbij echter om opdrachten buiten de lesuren, waarbij een aantal beoogde doelstellingen bij het onderzoekend leren – het onderscheiden van verschillende fasen bij onderzoek (MW 1), het uitvoeren van onderzoek en verzamelen van gegevens (MW2 & MW 3), het verwoorden van de vaststellingen (MW 6), het formuleren van een hypothese en het construeren van een model (MW 7) – onvoldoende aan bod komen. Bij de projecten komen een aantal van deze doelstellingen impliciet aan bod, maar toch ligt het accent ook daar hoofdzakelijk op kennisverwerving.

De realisatie van de leerplandoelstellingen SEI 1, 2 en 3 maken veruit het grootste deel uit van het lesgebeuren. De leraren bieden deze doelstellingen met voldoende diepgang aan. Enkel bij de context 'ik en de gemeenschap' worden de thema's milieu en solidariteit onvoldoende over twee items behandeld.

Het leerplan vraagt om dwarsverbindingen te bouwen tussen SEI en WW (wetenschappelijk werk) via twee kleine gemeenschappelijke projecten. Er is momenteel echter geen samenwerking of overleg tussen de collega's SEI en WW. Die was er vroeger wel naar aanleiding van het project 'water'. Nu organiseert elk vak afzonderlijk twee projecten waarbij de doelstellingen rond wederzijdse beïnvloeding van wetenschappelijke disciplines (MW 9) en de relatie tussen natuur- en menswetenschappen en de leefwereld van de leerlingen (MW 10) onvoldoende centraal staan. Hierdoor komen de kennismaking met de verschillende vakdisciplines en het oriënterend aspect onvoldoende voorop te staan.

Globaal voldoet het realiteitsgerichte karakter van de leerplanrealisatie. De vakgroep organiseerde vorig schooljaar geen bedrijfsbezoek maar de leraren besteden wel voldoende aandacht aan de integratie van actualiteit binnen hun lessen. Bovendien is er structurele verdere verwerking van actualiteit door de leerlingen via de persoonlijke werkjes.

Uitrusting

*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

De verschillende klasgroepen beschikken over een vaklokaal waarin de uitrusting voldoet. Deze lokalen zijn voorzien van projectiemogelijkheid en de leraren beschikken over voldoende ondersteunende leermiddelen. De frontale opstelling binnen de lokalen belemmert echter het hanteren van de door het leerplan gevraagde activerende werkvormen. De vakgroep heeft voldoende toegang tot ICT-infrastructuur voor opdrachten op leerlingenniveau maar maakt hier slechts in beperkte mate gebruik van.

Evaluatiepraktijk

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

De evaluatie is onvoldoende representatief voor het geheel van de leerplandoelstellingen. Deze gebeurt hoofdzakelijk aan de hand van periodieke toetsen en examens. Er is hierbij wel aandacht voor zowel reproductieve vragen als toepassingsvragen en in mindere mate inzichtelijke vragen. Aandacht voor en evaluatie van onderzoekend leren, waarbij het niet enkel mag gaan om productevaluatie, maar ook om evaluatie van het leerproces, komt onvoldoende tot uiting. Ook de evaluatie van vaardigheden 'onderzoekend leren' (MW 1 – 10) en (vak)attitudes (MW11 -15) komen onvoldoende aan bod.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

De betrokkenheid en gedrevenheid van de leraren hebben een positieve invloed op de motivatie van de leerlingen. Momenteel wordt er bij het aanbieden van de doelstellingen vooral gebruik gemaakt van activerende onderwijsleergesprekken en levendig frontaal doceren. De vakwerkgroep hanteert een leerlijn 'leren leren'. Hierin wijzen de leraren de leerlingen erop hoe zij de leerstof kunnen instuderen door aandacht te besteden aan het leren structureren, samenvatten. Na toetsen en examens is er aandacht voor feedback. De leerlingen hebben de mogelijkheid om bijkomende oefeningen of bijlessen via structureel aangeboden inhaalmomenten te vragen, maar zij maken hier slechts sporadisch gebruik van. Binnen de geschetste aanpak lijkt er echter geen nood meer te bestaan aan bijkomende remediëring. De leerlingen halen overwegend goede jaarresultaten.

Deskundigheidsbevordering

*Beginsituatieanalyse
Overleg
Vorming*

De leraren leveren inspanningen om de eigen deskundigheid verder te ontwikkelen. De leraren wisselen didactisch materiaal uit, ontwikkelen projecten en stellen samen de toetsen en examens op. Toch is de vakexpertise op het vlak van SEI eerder beperkt. Zo ontbreekt het voeren van een grondige leerplanstudie om de professionaliteit te verhogen. Er zijn weinig contacten met externen die het onderwijskundig proces zouden kunnen versterken. Ook het overleg en samenwerking tussen de leraren SEI en WW in het kader van de ontwikkeling van gemeenschappelijke projecten is te beperkt. Het uitwerken van de leerlijn onderzoekend leren naar de tweede en derde graad is nog niet gerealiseerd. De vakwerkgroep zoekt momenteel nog naar de meeste optimale evaluatiepraktijk binnen de visie van het leerplan. De leraren volgden het afgelopen schooljaar geen relevante nascholingen.

4.1.1.4 Biologie in aso tweede graad in de studierichting Wetenschappen (leerplan D/2012/7841/004)

Voldoet

De leerlingen bereiken de leerplandoelstellingen in voldoende mate. De infrastructuur, de leermiddelen en de leerbegeleiding ondersteunen de leerplanrealisatie. De evaluatiepraktijk is transparant.

Onderwijsaanbod De leerlingen bereiken de leerplandoelstellingen voldoende. Het onderwijsaanbod is echter niet altijd evenwichtig verdeeld. De *Volledigheid* leerplanonderdelen 'organismen verwerven en verwerken informatie uit hun *Evenwicht* omgeving' en 'terreinstudie' komen bij alle leerlingen voldoende en *Beheersingsniveau* evenwichtig aan bod. Bij de leerplanhoofdstukken 'ecologie' en 'orde brengen in biodiversiteit' krijgen bepaalde onderdelen (onder andere classificatie) in sommige klassen zoveel aandacht dat sommige leerplandoelstellingen te vlug of zelfs niet behandeld worden. *Samenhang*

De algemene doelstellingen 'leren onderzoeken/onderzoekend leren' (AD1 t.e.m. AD5), met verplichte verslaggeving, vormen in de meeste klassen nog te weinig het uitgangspunt. De kennisopbouw bij de leerlingen vertrekt te weinig vanuit proefondervindelijke waarnemingen en experimenten.

Wetenschappelijke vaardigheden komen wel aan bod tijdens de practica en de excursie in het kader van de terreinstudie met een opdracht in verband met de onderzoekcompetentie. Het aanbod vertoont onvoldoende evenwicht tussen de beheersing van begrippen en 'de wetenschappelijke vaardigheden'. Door de wetenschappelijke concepten te verbinden met dagelijkse waarnemingen en leefgewoonten, komen de algemene doelstellingen over 'wetenschap en samenleving' en 'gezondheid' (AD6 t.e.m. AD9) voldoende aan bod.

Door het te sterk kennisgericht aanbieden van de leerplandoelstellingen is het beheersingsniveau, vooral in sommige klassen van het tweede leerjaar, te weinig gebaseerd op de leerstrategieën die in de leerplandoelstellingen voorkomen.

Uitrusting De infrastructuur en de uitrusting ondersteunen de leerplanrealisatie. De meeste lessen vinden plaats in een lokaal met voorzieningen zoals gevraagd door het leerplan. Leermiddelen voor de realisatie van de praktische leerplandoelstellingen zijn aanwezig. De lokalen zijn aangekleed met didactisch ondersteunend materiaal. Ze zijn ook uitgerust met een computer met internetverbinding en een beamer. Het leerproces wordt ondersteund door de uitvoering van inleidende (leerlingen)proefjes en het gebruik van aanschouwelijk materiaal. Voor een aantal leerplanonderdelen worden gepaste terreinactiviteiten georganiseerd. De leerlingen krijgen de kans om ICT te gebruiken als ondersteuning van hun leerproces. *ICT*
Inzet uitrusting
Leermiddelen

Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatiepraktijk gaat voldoende na of de leerplandoelstellingen worden bereikt. Over het algemeen zijn de toetsen en examens representatief voor de aangeboden leerinhouden en voldoet het niveau. De vraagstelling is meestal verzorgd, gevarieerd, rijk geïllustreerd en ingebed in voor de leerlingen herkenbare contexten. Binnen de graad doen zich echter grote verschillen voor. Sommige opgaven peilen vooral naar kennis en inzicht. Maar er is in lijn met het aanbod slechts een beperkte evaluatie van ‘de wetenschappelijke vaardigheden’. De vakgroep heeft ook geen duidelijke afgesproken criteria. De validiteit van de evaluatie komt ook in het gedrang omdat bepaalde leerplandoelstellingen niet aan bod komen in bepaalde klassen en omdat leraren toetsen en examens soms te veel afstemmen op kennis en leerinhouden. Toetsen en examens worden met zorg gecorrigeerd. De leerlingen kennen de puntenverdeling.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De lessen verlopen rustig en in een veilig leerklimaat. Leerlingen krijgen leerkansen via onderwijsleergesprekken en actieve werk- en groepeeringsvormen, die de interactie tussen de leerlingen bevorderen. Het ondersteunend materiaal en het eigen cursusmateriaal is overzichtelijk, rijk geïllustreerd, duidelijk gestructureerd en meestal leerplangericht. De instructietaal is verzorgd. De lesopbouw is gestructureerd. Leraren zorgen voor remediëring en geven feedback. Op toetsen en examens weten de leerlingen wat van hen wordt verwacht. Toetsen zetten de leerlingen aan tot regelmatige studie en bereiden goed voor op de examens.
Deskundigheidsbevordering <i>Vorming</i> <i>Overleg</i>	De vakgroep overlegt vooral over organisatorische en minder rond inhoudelijke en pedagogisch-didactische thema’s. Leraren staan in voor het eigen lesmateriaal en de evaluatievragen. Hierdoor ontstaan verschillen in aanbod en evaluatie tussen de parallelklassen. De vakgroep ziet terecht werkpunten in de nog betere afstemming van de evaluatie op de leerplandoelstellingen en de uitbreiding van het aanbod van de experimentele vaardigheden voor de leerlingen. De leraren organiseren ook overkoepelende vakgroepvergaderingen wetenschappen. Bij dit formeel overleg besteden ze weinig aandacht aan de verticale samenhang van het aanbod en de evaluatie van de wetenschappelijke vaardigheden. Bovendien bespreken de leraren zelden de evaluatiecriteria voor het beoordelen van de algemene doelstellingen. Nascholing draagt bij tot voorbeelden van goede praktijk binnen de vakgroep om de leerplandoelstellingen te bereiken. De vakgroep staat open voor externe feedback. De vakgroep beschikt over voldoende reflecterend vermogen om de kwaliteit van haar werking verder te verhogen.

4.1.1.5 Economie in aso tweede graad in de studierichting Economie (leerplan D/2006/0279/050)

Voldoet

De leerlingen realiseren de leerplandoelstellingen in voldoende mate en met de nodige diepgang. De evaluatie is valide.

Onderwijsaanbod Conform de verwachtingen van het leerplan ontwikkelen de leerlingen inzicht in de belangrijkste economische concepten en in hun onderlinge verbanden. De leerlingen passen deze inzichten voldoende toe, onder meer via gerichte opdrachten, waardoor het beheersingsniveau voor de meeste leerplandoelstellingen voldoet. De leraren gebruiken het leerboek als leidraad en leggen via bijkomende zelfgestuurde opdrachten weloverwogen verbanden tussen verschillende leerinhouden. Toch behandelen de leraren in beide leerjaren bepaalde leerplandoelstellingen minder diepgaand ten voordele van uitbreidingsdoelstellingen uit het leerboek.

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

De vakgroep besteedt voldoende aandacht aan de integratie van actualiteit, waardoor het realiteitsgerichte karakter van de leerplanrealisatie op relevante wijze wordt verhoogd. Dit gebeurt vanuit actualiteitsopdrachten zoals het maken van een economische krant en het inspelen op het nieuws tijdens de lessen. Hierbij komen een aantal competenties aan bod, zoals gericht informatie zoeken, het linken van actualiteit aan behandelde thema's, het presenteren en bespreken van informatie. Verder verhoogt de vakgroep het realiteitsgerichte karakter van de lessen via een bedrijfsbezoek met verwerking.

De vakwerkgroep heeft onvoldoende aandacht voor het realiseren van de cesaurodoelen op het vlak van onderzoekscompetentie. De leerlingen krijgen in beide leerjaren de opdracht informatie te verzamelen, te bewerken en te presenteren, wat een bescheiden aanzet vormt tot het ontwikkelen van de onderzoekscompetentie. Belangrijke stappen als 'het formuleren van een onderzoeksvraag voor een gegeven of zelfgekozen onderwerp' (SET 17) en 'onderzoeksresultaten formuleren en interpreteren' (SET 17) worden niet gericht aangeboden. Ook SET 16 'op systematische wijze (ICT-)informatie verzamelen en bewerken' wordt niet in functie van onderzoekend leren gerealiseerd. Doordat de leerlingen niet gericht leren focussen op de onderscheiden onderzoeksstappen binnen de opdrachten, verwerven zij geen inzicht in het systematisch verloop van het onderzoeksproces. Bovendien is er nood aan een structurele afstemming met de aangeboden onderzoekscompetentie binnen de derde graad en aan een uitbreiding naar het onderzoekend leren binnen de eerste graad socio-economische initiatie (SEI).

Uitrusting

ICT

Inzet uitrusting

Leermiddelen

De uitrusting voldoet. De leraren beschikken over twee vaklokalen met projectiemogelijkheid. Verder hebben de leerlingen voldoende toegang tot ICT-infrastructuur, het elektronische leerplatform en beschikt ze over voldoende ondersteunende leermiddelen. De leraren zetten deze uitrusting op een zinvolle wijze in.

Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatie is voldoende evenwichtig, volledig en representatief voor het geheel van de leerplandoelstellingen. Deze gebeurt hoofdzakelijk aan de hand van toetsen, opdrachten en examens die peilen naar een geheel van reproduceerbare kennis, toepassingsvaardigheden en inzichten. Aangezien het gericht werken aan de cesuurdoelen op het vlak van onderzoekscompetentie nog meer deel moet uitmaken van de leerplanrealisatie, maakt dit aspect nog geen representatief deel uit van de totale evaluatie.
	Het beheersingsniveau van de vraagstelling in toetsen en examens is voldoende in beide leerjaren. De leraren koppelen de vraagstelling geregeld aan authentiek contextmateriaal waarbij de taal voldoende aangepast is aan het niveau van de leerlingen. De toetsen en examens zijn verzorgd opgesteld en bevatten een puntenverdeling. De verhouding tussen toetsen, taken, opdrachten, actualiteit en de thematische herhalingstoetsen als onderdelen van het dagelijks werk is echter leraargebonden wat de gelijkgerichtheid belemmert. Vakattitudes worden niet structureel mee opgenomen binnen de evaluatie. De aandacht voor procesevaluatie en zelfevaluatie die leerlingen kan aanzetten tot een tussentijdse verbetering van het product situeert zich binnen de verschillende opdrachten.
	De jaarresultaten van de leerlingen zijn overwegend goed en sporen met de resultaten bij de andere vakken.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De leraren ondersteunen het leerproces door het hanteren van thematische toetsen en opdrachten waardoor de leerlingen goed voorbereid zijn op de examens. Na toetsen en examens is er aandacht voor feedback. Voor instromers binnen de tweede graad stellen de leraren een instromerscursus ter beschikking.
	De curatieve leerbegeleiding uit zich voornamelijk in de klassikale bespreking van de toetsen en examens. Remediëring gebeurt voor het grootste deel tijdens de lessen via een gedifferentieerde aanpak en gerichte remediëringsoefeningen. De leerlingen hebben de mogelijkheid om bijkomende oefeningen of bijlessen te vragen via structurele aangeboden inhaalmomenten, maar hiervan wordt maar sporadisch gebruik gemaakt.
Deskundigheidsbevordering <i>Beginsituatieanalyse</i> <i>Overleg</i> <i>Vorming</i>	Het eigen onderwijskundig handelen vormt het kernproces van de vakgroepwerking. In de vakgroep kent de horizontale samenwerking voldoende diepgang om de onderwijskwaliteit te bewaken en creatief te vernieuwen. Zo zijn er afspraken over leerplanrealisatie, didactisch materiaal, actualiteitsinbreng, ICT en begeleid zelfstandig leren. De vakgroep staat wel nog voor een aantal uitdagingen zoals het verhoudingsgewijs optimaliseren van de evaluatiepraktijk en het verder concretiseren van de leerlijn onderzoekend leren. Ze heeft meer dan voldoende professionaliteit en engagement om de in dit verslag genoemde werkpunten weg te werken. De leraren volgden het afgelopen schooljaar weinig relevante nascholingen.

4.1.1.6 Grieks en Latijn in aso tweede graad in de studierichtingen Grieks - Latijn en Latijn en Grieks in aso derde graad in de studierichtingen Grieks - Latijn en Grieks - Wiskunde (leerplan D/2013/7841/002 en D/2015/7841/002)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. De evaluatie is valide. De materiële uitrusting voldoet.

Onderwijsaanbod Zowel bij Grieks als Latijn komen in de tweede graad de verplichte auteurs aan bod. De tekstkeuze is conform het leerplan. Globaal gezien realiseren de leerlingen de leerplandoelstellingen voor taal-, lectuur- en cultuurreflectie.

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

Het onderwijsaanbod in II,1 is voor beide talen gebaseerd op een leerboek. De vakgroep legt in dit leerjaar sterk het accent op taalverwerving. In II, 2 wordt het leerboek selectief gebruikt en aangevuld met eigen materiaal. De ruime ervaring van de leraren in combinatie met het leerboek garanderen dat de meeste leerplandoelstellingen aan bod komen.

De vakgroep neemt echter het leerplan niet als vertrekpunt van het aanbod en baseert zich veeleer op traditie en eigen inzichten. Dat heeft voor gevolg dat sommige leerplandoelstellingen, waaronder deze in verband met onderzoekscompetentie, te beperkt of niet aangeboden worden. Zo leren de leerlingen op basis van door de leraar geselecteerde bronnen informatie verzamelen, ordenen en verwerken, maar blijft bijvoorbeeld het stellen van een onderzoeksvraag achterwege. De leraren doen beroep op de oordeelsvorming van de leerlingen op taalkundig vlak, bij tekstinterpretatie of bij culturele en esthetische kwesties onder andere door middel van opdrachten bij de behandelde teksten. De transfer naar onderzoeksvaardigheden wordt niet bewust gemaakt.

In de derde graad behandelen de leraren de voor Grieks verplichte genres en auteurs. Alle leerplancomponenten, ook deze in verband met onderzoekscompetentie, komen evenwichtig aan bod. Via zelfstandig werk oefenen de leerlingen onderzoeksvaardigheden. Verder voeren zij een beknopt onderzoek uit over een thema naar keuze. De inbreng van de leerlingen bij het stellen van de onderzoeksvragen blijft vrij beperkt.

De wijze waarop de leraren de leerinhouden actualiseren en de artistieke verwerking van thema's uit de antieke literatuur door de tijden heen uitwerken is een voorbeeld van goede praktijk. De leerlingennotities omvatten ook een degelijke inleiding op de teksten, de auteurs en de cultuurhistorische context. De leraren verrijken het aanbod door middel van film(fragmenten), video's en foto's.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De minimale uitrusting is aanwezig of beschikbaar. De school stelt drie vaklokalen ter beschikking die uitgerust zijn met scherm, beamer en internetverbinding. De leraren beschikken over een persoonlijke laptop. Het leermateriaal in de klassen is beperkt en dit nodigt niet uit tot andere werkvormen dan het onderwijsleergesprek. De uitrusting van de lokalen vormt geen leerkrachtige omgeving. De leraren wijken af en toe uit naar het open leercentrum, waar computers, woordenboeken en naslagwerken beschikbaar zijn.
	De leraren zetten de ICT-apparatuur in ter ondersteuning van het onderwijsleerproces tijdens de lessen, voornamelijk op lerarenniveau. De leerlingen krijgen per leerjaar enkele verwerkingsopdrachten waarbij zij ICT – vaardigheden inzetten.
	De school neemt sinds het schooljaar 2016-2017 een ander elektronisch leerplatform in gebruik waardoor het delen van documenten tussen leraren en leerlingen gebruiksvriendelijker wordt. De inzet van dit platform ter ondersteuning van de leerlingen verschilt van leraar tot leraar. Voor sommige lesgroepen zijn er weinig of geen documenten beschikbaar, voor andere vrij veel. Deze kunnen gaan van vertalingen, verbeterleutels en zelfstandige opdrachten tot powerpoints en filmfragmenten, die in de les worden getoond.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De leerlingresultaten zijn behoorlijk. Op jaarbasis zijn onvoldoendes veeleer uitzonderlijk. Op schoolniveau geldt de afspraak dat het dagelijks werk één vierde en de examens drie vierde van het jaartotaal uitmaken. Leerlingen scoren voor Latijn op de examens gemiddeld tien procent lager dan op dagelijks werk. Dit is voor de vakgroep nog geen aanleiding geweest om haar didactische handelen en evaluatiepraktijk kritisch te bekijken.
	Zowel voor Latijn als Grieks weerspiegelt het accent dat de vakgroep in het aanbod per leerjaar legt zich in de evaluatie. De evaluatiepraktijk vertrekt in II, 1 zowel voor Latijn als Grieks voornamelijk van de leerinhouden en type opdrachten van het leerboek. Het accent ligt op taalverwerving. De vakgroep vertrouwt op het leerboek en legt geen expliciete relatie tussen de leerplandoelstellingen en de opdrachten, toetsen en examens. In II, 2 verschuift het accent van taalverwerving naar taal-, leetuur- en cultuurreflectie zodat globaal gezien alle leerplancomponenten voldoende geëvalueerd worden. Vanaf dit leerjaar is ook tekstbegrip in de vorm van niet-behandelde tekst onderwerp van evaluatie.
	De examens omvatten de drie leerplancomponenten, die geïntegreerd aangeboden worden. De indeling van de opdrachten, die op zich vrij gelijklopend zijn, verschilt van leraar tot leraar. Zelf- en peerevaluatie worden sporadisch ingezet.

De vakgroep heeft nog geen afspraken over de puntengewichten voor de verschillende leerplancomponenten en over de verhouding grote/kleine toetsen in dagelijks werk. Naast het product is ook het proces een onderdeel van de evaluatie bij de zelfstandige opdrachten en onderzoekscompetentie Grieks.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

De leerlingen worden goed begeleid tijdens de lessen, die in een aangenaam leerklimaat verlopen. De leerlingen nemen tijdens de lessen actief deel aan het proces dat tot tekstbegrip leidt.

De leraren informeren zich vooral informeel over de beginsituatie van de leerlingen. Verder is ook informatie beschikbaar in de dossiers van de leerlingen en via de begeleidende klassenraad.

De documenten ter ondersteuning van de leerlingen tijdens de lectuur zijn zeer degelijk uitgewerkt met voldoende aandacht voor de verschillende leerplancomponenten. De leerlingen krijgen verder ondersteunende documenten waaronder stappenplannen en studiewijzers aangereikt bij het zelfstandig uitvoeren van opdrachten.

De vakgroep heeft nog geen afspraken over het gradueel opbouwen van tekstbegrip, lektuurmethode, zelfstandig begeleid leren en onderzoekscompetentie over de leerjaren en de graden heen.

De leerlingen kunnen steeds beroep doen op de leraren voor extra uitleg. Tijdens de middag voorziet de school structureel ook in inhaallessen Latijn.

Deskundigheidsbevordering

*Overleg
Vorming*

De vakgroep bestaat uit alle leraren Latijn en Grieks van de drie graden. Zij overlegt formeel twee à drie maal per jaar. De vakgroepverslagen van de afgelopen jaren bevatten weinig of geen afspraken over leerbegeleiding, evaluatiepraktijk, leerplannen en leerinhouden. De suggesties, die het leerplan hierover aanreikt, worden door de vakgroep niet ter harte genomen.

Vele afspraken gebeuren informeel en ad hoc. De vakgroep heeft niet de traditie om over deze afspraken verder te reflecteren of om deze in vraag te stellen. De leraren delen frequent lesmateriaal, opdrachten en toetsen, maar gaan daarover niet in discussie. Elkaar feedback geven of het samen ontwikkelen van toetsen en lesmateriaal is nog geen onderdeel van de vakgroepwerking. De leraren delen met elkaar wel de informatie uit de gevolgde bijscholingen, die bijna altijd vakinhoudelijke thema's betreffen.

De nieuwe leraren kunnen op ondersteuning rekenen van de individuele betrokken collega's, die hun planningsdocumenten en lesmateriaal doorgeven.

Het ontbreken op schoolniveau van afspraken en ondersteunende documenten op leerlingen- en lerarenniveau betreffende het realiseren van de leerplandoelstellingen 'onderzoekscompetentie' hypothekeert sterk de realisatie ervan. Zo hebben de leraren geen zicht op de deelvaardigheden, die de leerlingen in andere vakken al verworven hebben.

4.1.1.7 Frans in aso derde graad in de studierichtingen Economie-wiskunde en Wetenschappen-wiskunde (leerplan D/2014/7841/004)

Voldoet niet

Het onderwijsaanbod en de evaluatiepraktijk zijn onsamenhangend, onevenwichtig en onvoldoende representatief voor de leerplandoelstellingen.

Onderwijsaanbod	Het onderwijsaanbod sluit onvoldoende aan bij het leerplan; de leerlingen krijgen te weinig kansen om alle vaardigheden op de drie verwerkingsniveaus evenwichtig in te oefenen.
<i>Volledigheid</i>	
<i>Evenwicht</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	
<i>Samenhang</i>	De leerlingen oefenen de vaardigheden vooral in op het beschrijvende verwerkingsniveau. Voor de receptieve vaardigheden voeren ze nauwelijks opdrachten uit op het structurerende en het beoordelende verwerkingsniveau. Ook voor de productieve vaardigheden komt het beoordelende verwerkingsniveau te beperkt aan bod. Nochtans behoren deze twee verwerkingsniveaus tot de kern van het leerplan Frans in de derde graad aso. De leerlingen bereiken de leerplandoelstellingen voor de kenniscomponent enkel op een reproductief niveau. Ze oefenen grammatica en woordenschat veelal in via losstaande zinnen. Transfergerichte oefeningen maken ze maar af en toe. De meer uitdagende, vaardigheidsgerichte oefeningen komen weinig of niet aan bod. De kenniscomponent staat te los van de vaardigheden om te spreken van een functionele kennis en een functionele beheersing ervan. De leerlingen ondervinden dan ook onvoldoende het belang van een degelijke beheersing van de kenniscomponent om de communicatie doeltreffend te laten verlopen. Het onderwijsaanbod mist daardoor samenhang. Voor de strategieën geldt dezelfde vaststelling. De leerlingen krijgen weinig oefenkansen om strategieën doeltreffend in te zetten bij het uitvoeren van een taaltaak, wat de samenhang van het onderwijsaanbod verder beperkt. Bovendien krijgen ze daardoor minder impulsen om hun autonomie als taalleerder te vergroten. De schoolreizen naar Frankrijk en de samenwerking met een Franstalige school brengen de leerlingen in contact met de cultuur van de doeltaal. Deze activiteiten bieden extra oefenkansen voor de ontwikkeling van de taalvaardigheid en de interculturele competenties. Daarnaast hebben ze een versterkende werking op de vakgebonden attitudes, waar de leraren voldoende aandacht voor hebben. De vakgroep heeft echter nog geen afspraken gemaakt om die vakattitudes te bespreken met de leerlingen, te observeren of te beoordelen.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatiepraktijk is onvoldoende afgestemd op het leerplan en weerspiegelt het onevenwicht in het onderwijsaanbod. Het eindcijfer geeft dan ook geen correct beeld van de mate waarin de leerlingen de leerplandoelstellingen beheersen.

Bij de vaardigheden ligt de nadruk te eenzijdig op het beschrijvende verwerkingsniveau en op de informatieve teksten. Bovendien sluit de vertaling van de leerplandoelstellingen voor luisteren, lezen en schrijven in toetsopgaven niet aan bij het leerplan. Kenniselementen komen vaak aan bod op deze vaardigheidstoetsen en wegen zwaar door. De vragen bij de receptieve vaardigheden zijn nog onvoldoende authentiek om te sporen met de taakgerichte aanpak van het leerplan. De leraren behouden maar zelden de oorspronkelijke lay-out van de teksten wat ook het peilen naar de beheersing van strategieën belemmert.

Om de productieve vaardigheden te beoordelen doen de leraren nauwelijks een beroep op evaluatioesters. Het is daardoor onvoldoende duidelijk hoe zij tot een betrouwbare beoordeling komen. Deze evaluatiepraktijk biedt dan ook weinig informatie om leerkansen bloot te leggen en de leerlingen in hun leerproces te ondersteunen.

Verder is de evaluatie van de kenniscomponent niet valide. Ze situeert zich bijna uitsluitend op het reproductieve niveau. De leraren bieden woordenschat en grammatica zeer zelden contextueel of situationeel aan, de antwoorden zijn veelal gesloten. Sommige leraren bevragen theoretische kennis over grammaticale regels. Op het examen weegt de kenniscomponent bovendien te zwaar door. Deze aanpak druist in tegen de leerplanvisie op het leren van moderne vreemde talen.

Bij sommige leraren krijgt de evaluatie van vakattitudes zoals spreekdurf en luisterbereidheid bovendien een te belangrijk gewicht in de puntenverdeling in vergelijking met het gewicht voor de andere leerplandoelstellingen voor spreken en luisteren. De evaluatie van deze vaardigheden is daardoor onvoldoende representatief voor het leerplan.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De leraren nemen de preventieve en de curatieve leerbegeleiding ter harte. Ze besteden aandacht aan de basiszorg voor alle leerlingen en de verhoogde zorg voor leerlingen met bijzondere noden. Elke individuele leraar neemt daarvoor initiatieven. Deze initiatieven kaderen echter nog niet in een overkoepelende aanpak binnen de vakgroep. De leraren volgen de schoolafspraken maar de leerbegeleiding kent geen vakspecifieke, breed gedragen, invulling.

Uit de klasbezoeken blijkt dat de leraren dicht bij de leerlingen staan. Ze bieden ondersteuning en structuur en zorgen ervoor dat de leerlingen in een veilige leef- en leeromgeving de les volgen.

Een krachtige leeromgeving creëren de leraren veel minder. De leerlingen spelen nog te weinig zelf een actieve rol in hun taalverwervingsproces. De meeste leraren maken weinig gebruik van vormen van binnenklasdifferentiatie om de leerbegeleiding te versterken en de leerautonomie van de leerlingen te vergroten. Ze zetten ook weinig taalactiverende werkvormen in die hen toelaten om ondersteuningsbehoeften beter in kaart te brengen.

Wekelijks is een remediëingsmoment gepland tijdens de middagpauze voor leerlingen die afwezig of ziek waren. De leerlingen kunnen daarbij gebruikmaken van een uitgebreid digitaal pakket remediëringsoefeningen. De automatische correctie en de mogelijkheid om de voortgang in kaart te brengen bieden een effectief instrument om deze remediëring op te nemen, maar de vakgroep hanteert nog geen systeem om de doeltreffendheid ervan effectief te meten en eventueel bij te sturen. Bovendien verschilt de inzet van dit pakket per leraar en is deze remediëingsvorm vooral gericht op reproductie binnen de kenniscomponent. De leerlingen die het moeilijker hebben met de vaardigheden, krijgen nog geen systematische ondersteuning en bijkomende oefenkansen.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De materiële voorzieningen beantwoorden aan de vereisten van het leerplan; in elke klas is een beamer, een computer en een internetverbinding. Elke leraar kreeg van de school een eigen laptop. Er is voldoende capaciteit om de integratie van ICT in het onderwijsleerproces mogelijk te maken. Verder zijn de klaslokalen voldoende ruim en zijn ze uitgerust met makkelijk verplaatsbaar meubilair om coöperatieve werkvormen toe te laten.

De leraren zetten ICT en woordenboeken onvoldoende functioneel in om de leer- en communicatiestrategieën van de leerlingen individueel of via coöperatieve werkvormen te versterken.

Deskundigheidsbevordering
Vorming
Overleg

De school heeft een algemene visietekst op de vakgroepwerking uitgeschreven, maar om die visie te realiseren, heeft de vakgroep Frans nog een weg af te leggen. De vakgroep komt tweemaal per jaar samen. Af en toe houden de leraren een graadoverstijgend overleg. Formele, doeltreffende afspraken over planning, evaluatie en leerlijnen zijn er nog niet. De leraren besteden weinig tijd aan leerplanstudie en nemen die onvoldoende op vanuit de vakgroepwerking. De vakgroep heeft geen afspraken, richtlijnen of ondersteunende instrumenten om de kwaliteit van oefen- of toetsmateriaal te borgen. Het leerplan en de instrumenten uit het leerplan gebruiken ze niet als kompas. Dit belemmert hen om te komen tot een gelijkgerichte visie op de leerplanrealisatie.

Daarnaast delen de leraren het materiaal dat ze uitwerken voor hun leerlingen. Die uitwisseling is echter vrijblijvend en leidt niet tot een gemeenschappelijke reflectie. Ze vertrekken nog onvoldoende vanuit dat materiaal om met elkaar in dialoog te gaan en ankerpunten formeel vast te leggen.

De pedagogische begeleidingsdienst heeft de leraren gestimuleerd om de evaluatiepraktijk te actualiseren en in te zetten op communicatieve taaltaken. De leraren beseffen nu dat ze hun onderwijsaanbod en hun evaluatiepraktijk meer en meer gezamenlijk moeten richten op de realisatie van het leerplan. Enkele leraren namen daarom initiatieven om hun kennisgerichte aanpak om te buigen naar een communicatievere aanpak. Deze ontwikkelingsdynamiek is nog te recent en onvoldoende breed gedragen in de hele graad om concrete resultaten te zien. Aansturing, ondersteuning en opvolging door de schoolleiding blijft noodzakelijk.

4.1.1.8 Latijn in aso derde graad in de studierichtingen Grieks-Latijn, Latijn-moderne talen, Latijn-wetenschappen en Latijn-wiskunde (leerplan D/2015/7841/002)

Voldoet niet

Het onderwijsaanbod en de evaluatie zijn onvolledig.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	De leerlingen realiseren de leerplandoelstellingen 32, 33, 34 en 35 niet. Zij hebben geen besef van de verschillende soorten onderzoeksmethodes noch van de problematiek in verband met het stellen van een onderzoeksvraag. Wel zoeken de leerlingen informatie op in functie van zelfstandig begeleid vertalen. Ook bij een presentatie aan hun medeleerlingen van een standbeeld, dat verwijst naar de oudheid, komen een aantal deelvaardigheden van onderzoekscompetentie aan bod. In hun notities zijn echter weinig of geen sporen te vinden van de aangewende criteria om informatie te selecteren en te evalueren. Ondanks de zelfevaluatie van zelfstandig uitgevoerde taken, is reflectie over de gevolgde werkwijze afwezig. De leerlingen zijn zich niet bewust van de verschillende fasen waaruit een onderzoek bestaat en passen dit ook niet toe.
---	--

De leerlingen realiseren globaal gezien de leerplandoelstellingen voor de drie leerplancomponenten taalreflectie, lectuurreflectie en cultuurreflectie. Alle verplichte genres en auteurs komen voldoende en evenwichtig aan bod. De wijze waarop de leraren de leerinhouden actualiseren en de artistieke verwerking van thema's uit de antieke literatuur door de tijden heen uitwerken is een voorbeeld van goede praktijk. De leerlingnotities omvatten ook een degelijke inleiding op de teksten, de auteurs en de cultuurhistorische context. De leraren verrijken het aanbod door middel van film(fragmenten), video's en foto's.

Tijdens de lectuurfase volgen de leraren de lineaire lectuurmethode. De mate waarin de leerlingen expliciet aangeleerd wordt om deze zelfstandig toe te passen blijkt niet uit de lesbezoeken noch uit leerlingnotities. Zelfstandig begeleid vertalen komt wel af en toe voor als huistaak of groepswork. Het is niet transparant op basis van de ter beschikking gestelde documenten wanneer en hoe de leerlingen strategieën aanleren en toepassen voor opdrachten in verband met het zelfstandig verwerken van een tekst, meer bepaald de tekst grammaticaal, stilistisch geografisch kaderen en vertalen.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De minimale uitrusting is aanwezig of beschikbaar. De school stelt drie vaklokalen ter beschikking die uitgerust zijn met scherm, beamer en internetverbinding. De leraren beschikken over een persoonlijke laptop. Het leermateriaal in de klassen is beperkt en dit nodigt niet uit tot andere werkvormen dan het onderwijsleergesprek. De uitrusting van de lokalen vormt geen leerkrachtige omgeving. De leraren wijken af en toe uit naar het open leercentrum, waar computers, woordenboeken en naslagwerken beschikbaar zijn.
	De leraren zetten de ICT-apparatuur in ter ondersteuning van het onderwijsleerproces tijdens de lessen, voornamelijk op lerarenniveau. De leerlingen krijgen per leerjaar enkele verwerkingsopdrachten waarbij zij ICT – vaardigheden inzetten. De school heeft dit schooljaar een ander elektronisch leerplatform in gebruik genomen waardoor het delen van documenten tussen leraren en leerlingen gebruiksvriendelijker wordt. De inzet van dit platform om de leerlingen te ondersteunen verschilt van leraar tot leraar. Voor sommige leerjaren zijn er weinig of geen documenten beschikbaar, voor andere vrij veel. Dit kan gaan van vertalingen, verbeter sleutels en zelfstandig opdrachten tot powerpoints en filmfragmenten.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De leerlingresultaten zijn behoorlijk. Op jaarbasis zijn onvoldoendes veeleer uitzonderlijk. De evaluatiepraktijk vertrekt van de leerinhouden. De vakgroep legt geen expliciete relatie tussen de leerplandoelstellingen en de opdrachten, toetsen en examens. Evaluatie van de onderzoekscompetentie ontbreekt volledig. Op schoolniveau geldt de afspraak dat het dagelijks werk één vierde en de examens drie vierde van het jaartotaal uitmaken. De examens omvatten de drie leerplancomponenten, die niet als dusdanig benoemd worden. De indeling van de opdrachten, die op zich vrij gelijklopend zijn, verschilt van leraar tot leraar. In alle leerjaren is een leesvaardigheidstest in de vorm van een niet-behandelde tekst opgenomen. De evaluatie dagelijks werk varieert van puur kennisgericht en vragen over behandelde teksten tot het zelfstandig vertalen van een niet - behandelde tekst. Zelf- en peerevaluatie worden sporadisch ingezet. De vakgroep heeft nog geen afspraken over de puntengewichten voor de verschillende leerplancomponenten en de verhouding grote/kleine toetsen in dagelijks werk binnen de vakgroep. Dit was nochtans een werkpunt naar aanleiding van de doorlichting in 2008.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De leerlingen worden vrij goed begeleid tijdens de lessen, die in een aangenaam leerklimaat verlopen. De leraren sturen echter sterk het leerproces, wat de zelfredzaamheid van de leerlingen niet ten goede komt.

De leraren informeren zich vooral informeel over de beginsituatie van de leerlingen. De wijze waarop de opdrachten Latijn en Grieks in de tweede en derde graad zijn toegewezen - gespreid over de verschillende leraren- heeft voor gevolg dat de leraren in de derde graad de beginsituatie van hun leerlingen vrij goed kennen. Verder is ook informatie beschikbaar in de dossiers van de leerlingen en via de begeleidende klassenraad.

De documenten ter ondersteuning van de leerlingen zijn degelijk uitgewerkt met voldoende aandacht voor de verschillende leerplancomponenten. In verband met de leerplandoelstellingen onderzoekscompetentie ontbreekt echter elke informatie. Verder krijgen de leerlingen slechts beperkt de gelegenheid om hun zelfredzaamheid doelgericht uit te bouwen. Zo ontbreken bijvoorbeeld stappenplannen en het hanteren van leesstrategieën. Er is geen leerlijn zelfstandig begeleid leren, tekstbegrip, niet behandelde teksten of lektuurmethode geëxpliciteerd over de leerjaren en de graden heen.

De school voorziet structureel in bijlessen Latijn tijdens de middagpauze.

Deskundigheidsbevordering
Overleg
Vorming

De vakgroep bestaat uit alle leraren Latijn en Grieks van de drie graden. Zij overlegt formeel twee à drie maal per jaar. De vakgroepverslagen van de afgelopen jaren bevatten weinig of geen afspraken over leerbegeleiding, evaluatiepraktijk, leerplannen en leerinhouden. De suggesties, die het leerplan hierover aanreikt, worden door de vakgroep niet ter harte genomen. Vele afspraken gebeuren informeel en ad hoc. De vakgroep heeft niet de traditie om over deze afspraken verder te reflecteren of om deze in vraag te stellen. De leraren delen frequent lesmateriaal, opdrachten en toetsen, maar gaan daarover niet in discussie. Elkaar feedback geven of het samen ontwikkelen van toetsen en lesmateriaal is nog geen onderdeel van de vakgroepwerking. De leraren delen met elkaar wel de informatie uit de gevolgde bijscholingen, die bijna altijd vakinhoudelijke thema's betreffen.

De nieuwe leraren kunnen op ondersteuning rekenen van de individuele betrokken collega's, die hun planningsdocumenten en lesmateriaal doorgeven.

Het ontbreken op schoolniveau van afspraken en ondersteunende documenten op leerlingen- en lerarenniveau betreffende het realiseren van de leerplandoelstellingen 'onderzoekscompetentie' hypothekeert sterk de realisatie ervan. De leraren hebben geen zicht op de deelvaardigheden, die de leerlingen in andere vakken en in vorige graden al verworven hebben. De vakgroep is ook niet op de hoogte welke (deel)vaardigheden de leerling al geoefend heeft in de tweede graad voor Latijn en Grieks.

4.1.1.9 Natuurwetenschappen in aso derde graad in de studierichtingen Economie-moderne talen, Grieks-Latijn en Latijn-moderne talen (leerplan D/2014/7841/016)

Voldoet

De leerlingen bereiken de leerplandoelstellingen in voldoende mate. De evaluatiepraktijk is transparant. De leerbegeleiding ondersteunt de leerplanrealisatie.

Onderwijsaanbod De leerlingen krijgen de meeste leerplandoelstellingen voldoende en op een gepast beheersingsniveau aangeboden. Het onderwijsaanbod gaat meestal uit van een contextuele realisatie van de leerplandoelstellingen. Het aanbod is voldoende evenwichtig. De leraren verbinden voldoende de wetenschappelijke concepten met de leefwereld van de leerlingen. Hierdoor komen de doelstellingen voor 'Wetenschap en samenleving' en 'Gezondheid en veiligheid' aan bod tijdens de lessen.

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

De leerlingen voeren enkele practica uit. Het onderzoekend leren wordt echter niet voldoende op het juiste beheersingsniveau aangeboden. De onderzoeksopdrachten starten niet vanuit een gegeven onderzoeksvraag en/of het leren formuleren van hypothesen. Hierdoor beperkt het reflecteren over een onderzoeksopdracht zich meestal tot de interpretatie van de waarnemingen en resultaten. De leerlingen reflecteren te weinig over de uitvoering en omstandigheden van een experiment. Ze leren weinig hun eigen denkbeelden te verwoorden en deze te confronteren met bijvoorbeeld de resultaten van het onderzoek.

Uitrusting

ICT

Inzet uitrusting

Leermiddelen

Slechts de helft van de lessen vindt plaats in een specifiek vaklokaal met de minimale materiële vereisten. Dit belemmert voor een stuk de volledige integratie van het onderzoekend leren in de lesdidactiek. Alle lokalen zijn uitgerust met een beamer en een computer met internetaansluiting. De leraren zetten deze doelgericht in om de lessen aanschouwelijk te maken. Ze gebruiken simulaties om bepaalde concepten te verduidelijken. De leerlingen krijgen op het elektronisch leerplatform het ondersteunend lesmateriaal aangeboden. Ze gebruiken tijdens sommige lessen, met de nadruk op begeleid zelfstandig leren, zelf ICT-hulpmiddelen om gericht informatie te verzamelen en te verwerken.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht

Volledigheid

Beheersingsniveau

Transparantie

De vraagstelling bij de toetsen en examens is contextrijk en visueel ondersteund. De meeste opgaven bij toetsen en examens zijn voldoende afgestemd op het gewenste beheersingsniveau van het leerplan. Andere opgaven zijn veeleer op de leerinhouden in plaats van op de leerplandoelstellingen afgestemd.

De evaluatie van de algemene doelstellingen voor onderzoekend leren gebeurt hoofdzakelijk productgericht. De leraren geven punten op de verslagen van de leerlingenexperimenten. De wetenschappelijke vaardigheden en de vakgebonden attitudes, die er deel van uit maken, komen in mindere mate aan bod.

De leerlingenresultaten zijn in de meeste klassen goed.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De lessen verlopen in een rustig, aangenaam en aanmoedigend leerklimaat. Om het probleemoplossend denken te stimuleren, hanteren de leraren vraaggestuurde leergesprekken. Tijdens de lessen gebruiken de leraren ook werk- en groeperingsvormen die de interactie tussen de leerlingen bevorderen. Ze leren tijdens de lessen zelf informatie opzoeken, verwerken en samenvatten. De lessen worden ondersteund met materiaal en oplossingen op het elektronisch leerplatform.

Deskundigheidsbevordering
Vorming
Overleg

De vakgroep overlegt vooral rond organisatorische en minder rond inhoudelijke en pedagogisch-didactische thema's. Voor de begeleiding van de leerlingen en de afstemming van de leerplanrealisatie in parallel- of vervolklassen bewaken zij de samenhang. Er is collegiale samenwerking en lesmateriaal en evaluatievragen worden uitgewisseld. De vakgroep ziet terecht werkpunten in de nog betere afstemming van de evaluatie op de leerplandoelstellingen en de uitbreiding van het aanbod van de experimentele vaardigheden voor de leerlingen.

De leraren organiseren ook overkoepelende vakgroepvergaderingen wetenschappen. Bij dit formeel overleg besteden ze weinig aandacht aan de verticale samenhang van het aanbod en de evaluatie van de wetenschappelijke vaardigheden. Bovendien bespreken de leraren zelden de evaluatiecriteria voor het beoordelen van de algemene doelstellingen.

Nascholing draagt bij tot voorbeelden van goede praktijk binnen de vakgroep om de leerplandoelstellingen te bereiken. De vakgroep staat open voor externe feedback. De vakgroep beschikt over voldoende reflecterend vermogen om de kwaliteit van haar werking verder te verhogen.

4.1.1.10 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)

Voldoet

De school streeft in voldoende mate de VOET bij haar leerlingen na.

Beleid
Doelgerichtheid

De visie en de planning voldoen. Er zijn nog enkele hiaten wat betreft de gerichtheid op alle VOET. Het onderzoek naar de VOET-werking in de school levert een wisselend beeld op. Zowel een voorbeeld van goede praktijk betreffende planning en samenhang als een verzameling van losse projecten zijn in de school aanwezig.

Sinds de invoering van de geactualiseerde vakoverschrijdende eindtermen ging de school jaarlijks na aan welke eindtermen gewerkt werd. Men vertrok daarbij van bestaande projecten en initiatieven op vakniveau. De school registreerde de eventuele hiaten en probeerde deze weg te werken door een bijsturing van de projecten.

De visietekst op het nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen is recent geactualiseerd, maar nog niet algemeen gedragen binnen het schoolteam. Deze tekst omvat een diepgaande analyse van de ideale en de werkelijke situatie en schetst een visie op de toekomstige VOET-werking, rekening houdend met de vaststellingen tijdens de vorige doorlichting in 2008. Het uiteindelijke doel is de VOET-werking binnen de school doelgerichter en efficiënter te organiseren. Hoewel er momenteel voor sommige VOET een coherent traject is uitgetekend én uitgevoerd, is het schoolteam er nog niet toe gekomen de eindtermen uit alle contexten en de stam te combineren tot nieuwe voor de school zinvolle en relevante gehelen. De directie neemt de degelijke en kwaliteitsvolle uitwerking van de vakoverschrijdende eindtermen ICT van de eerste graad als model voor het verder uitbouwen van de VOET-werking.

Ondersteuning De organisatiestructuur functioneert vrij adequaat. De directie stuurt het VOET-beleid aan en treedt stimulerend en faciliterend op bij de uitvoering. Sinds enkele jaren nemen ook de graadcoördinatoren een ondersteunende rol op.

Het schoolteam blijft op de hoogte van de VOET-werking via de personeelsvergaderingen, de vakwerkgroepen, de graadwerkgroepen en het elektronische platform.

De kwalitatieve invulling van de VOET is de verantwoordelijkheid van de vakleraren en de leraren die de projecten inrichten. Er is in de school een ruime voedingsbodem voor vakoverschrijdende initiatieven aanwezig. Deze vertrekken echter niet altijd doelbewust van de vakoverschrijdende eindtermen. De ondersteuning van het nastreven van de VOET op vakniveau is wel concreet uitgewerkt voor de vakoverschrijdende ICT eindtermen van de eerste graad. De school investeert hierin een aantal BPT-uren.

Doeltreffendheid De evaluatie heeft betrekking op meerdere aspecten van de VOET-werking, is recent vrij systematisch uitgebouwd en leidt tot duidelijke conclusies. De recente heropstart van de VOET-werking in de school leidt tot een andere aanpak. De eerste effecten daarvan zijn reeds zichtbaar.

Momenteel staan de vele projecten meestal vrij los van elkaar. Mooie kansen om meer coherentie en systematiek te brengen in het nastreven van de VOET bleven daardoor onbenut. Uit de registratiedocumenten, die opgemaakt werden in voorbereiding van de doorlichting, blijkt dat de meeste vakoverschrijdende eindtermen nagestreefd worden. Toch is het ook duidelijk dat niet alle leraren de VOET waaraan ze werken op een correcte manier interpreteren.

Ontwikkeling Er zijn een aantal professionaliseringsactiviteiten, maar de breedte en effectiviteit ervan zijn beperkt. Deze hebben in de eerste plaats betrekking op de algemene aanpak van VOET. De noden voor andere professionalisering zijn, op de ICT-VOET na, nog weinig in kaart gebracht. In het verleden heeft het schoolteam vrij intuïtief de VOET binnen de vakken en projecten nagestreefd en geregistreerd. De school nam recent een nieuwe start om de VOET-werking te verdiepen en te verbreden, maar het schoolteam staat hierin nog in het begin van een ontwikkelingsfase.

Uitvoering ICT Vrijwel alle eindtermen worden bij alle leerlingen met voldoende diepgang (met ook aandacht voor frequentie, leerlijn, integratie eindtermen stam) nagestreefd. De wijze waarop de eindtermen ICT worden nagestreefd, is een voorbeeld van goede praktijk.

Een enquête 'Leren en lesgeven' anno 2014, die peilde naar de wijze waarop leraren ICT inzetten, leverde relevante informatie op voor de efficiënte aanpak van deze eindtermen. Een kerngroep bouwde expertise op door middel van talrijke bijscholingen in binnen en –buitenland. Zij deelt deze op een systematische en structurele manier met het hele schoolteam. De kerngroep werkte een aantal ondersteunende documenten uit op lerarenniveau. Een concrete planning en werkverdeling per vak garandeert het nastreven van alle ICT - VOET. De registratie van de eindtermen waaraan de leraren werken, gebeurt kwaliteitsvol. Zij beschrijven immers concreet door middel van welke acties zij de leerlingen in contact brengen met deze eindtermen.

De school heeft bovendien de laatste jaren behoorlijk geïnvesteerd in de ICT-uitrusting ten einde een krachtige ICT-leeromgeving te creëren. Het kernteam hanteert de OVUR-strategie (oriënteren, voorbereiden, uitvoeren, reflecteren) om de inspanningen in verband met deze eindtermen systematisch te verbeteren.

Socioculturele samenleving De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd. Zo worden bij het uittekenen van de vakgebonden uitstappen dikwijls de VOET uit deze context gecombineerd met deze in de stam. Het vak geschiedenis heeft een grote inbreng bij het nastreven van eindtermen in verband met verdraagzaamheid, verschillen tussen mensen en conflicten. Ook in klassieke en moderne vreemde talen is er aandacht voor de eindtermen in deze context.

Verder zijn er een groot aantal projecten, die het nastreven van deze VOET ondersteunen. Zo zijn heel wat leerlingen betrokken bij verschillende solidariteitsacties en kunnen de leerlingen van de derde graad in de vrije ruimte kiezen voor een sociaal project.

In het project 'Mondiale vorming' komen bijna alle eindtermen uit de context aan bod over de verschillende graden heen. In het schooljaar 2016-2017 kunnen de leerlingen van II,1 een seminarie 'wereldburgerschap' volgen, waarbij zij actief meewerken aan het tot stand brengen van de activiteiten. De school hecht ook veel belang aan verbondenheid en samenhang en zet daartoe verschillende teambuildingsactiviteiten op touw.

4.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school gaat op systematische wijze haar situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne na. Dat blijkt uit de regelmaat waarmee ze controles en risicoanalyses uitvoert. Daardoor kent ze de tekorten en is ze waakzaam voor ongunstige veranderingen in de leer- en werkomgeving van het personeel en de leerlingen.

De werkwijze van de instelling toont aan dat ze gebruikmaakt van de analyses van deskundigen. Opgemerkte tekorten neemt ze op in de plannen die de beheersing ervan regelen. De uitwerking van het plan is concreet: doelgericht want rekening houdend met vastgestelde tekorten en daardoor betekenisvol voor de instelling; planmatig met een beeld van de kostprijs en over het vereiste budget. De betrokkenheid van de preventieadviseur in het aankoop- en indienststellingsbeleid is uitgeschreven in een procedure. Sommige tekorten zijn op het ogenblik van de doorlichting al weggewerkt, andere verbeteringen zijn gepland. De instelling heeft aandacht voor maatregelen die, in afwachting van een oplossing ten gronde, de situatie minimaal verbeteren. Deze aandacht toont aan dat de instelling proactief handelt.

De school geeft aan dat ze gebruikmaakt van de analyses van deskundigen en dat ze rekening houdt met de opmerkingen van personeel. Dit leidt tot een cultuur waarbinnen elkeen zich aangesproken voelt om op eigen niveau bij te dragen aan de bewoonbaarheid, de veiligheid en de hygiëne van de leer- en werkomgeving.

Uit de controles en adviezen van externe controlediensten, de interne dienst (preventieadviseur) en de externe dienst, blijken er enkele tekorten op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid, gezondheid en hygiëne. Deze tekorten zijn op het ogenblik van de doorlichting gedeeltelijk opgelost. Wat nog moet verbeteren, is gepland en pakt de instelling aan via organisatorische maatregelen en/of kleinere werken en/of sensibiliserende acties. Dit gebeurt in afwachting van de realisatie van de verbeteractie ten gronde.

De onderwijsinspectie bezocht tijdens de doorlichting niet alle lesplaatsen van de instelling. De vaststellingen van deskundigen, die terug te vinden zijn in documenten, stemmen overeen met wat de onderwijsinspectie tijdens de doorlichting opmerkt. Tijdens het bezoek ter plaatse blijkt dat de bezochte locaties comfortabel zijn voor de organisatie van onderwijs en begeleiding. Er werden toch enkele knelpunten opgemerkt. De inventaris van de chemische producten moet nog worden aangevuld met de maximale hoeveelheden. Het onderhoud van de afzuigkasten voor brandbare en gevaarlijke producten ontbreekt in de planning. De etikettering is verzorgd, maar dient op meerdere flessen nog te worden geactualiseerd. De school beschikt over een beheersplan betreffende de preventie van legionella maar dit moet in de praktijk beter worden opgevolgd.

Op het vlak van gezondheid en hygiëne blijkt enkel dat de school over onvoldoende meisjestoiletten beschikt en dat er geen aangepast toegankelijk toilet is. In de nabije toekomst zijn er concrete plannen voor nieuwe sanitaire voorzieningen. De school houdt het register met de interventies in het kader van de eerste hulp bij en trekt er de nodige conclusies uit voor de toekomst.

De school krijgt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Omwille van de systematiek waarmee de school tekorten opspoort en wegwerkt, de realisatie van kleinere (tussentijdse) oplossingen en de aandacht voor proactieve acties, vertrouwt de onderwijsinspectie op het beleidsvoerend vermogen van de school om de resterende tekorten weg te werken.

4.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarden	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

4.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 112 en 123/10)	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot een aantal leerlinggebonden materies	ja
• de lesspreiding en de vakantie- en verlofregeling voor leerlingen	ja
• de krachtlijnen inzake extra-murosactiviteiten, leerlingenstages, werkplekleren en school- of centrumvervangende onderwijsprogramma's	ja
• de samenwerking met andere onderwijsinstellingen, vormingsinstellingen of organisaties voor zover rechtstreekse impact op leerlingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis, opgelet: het recht op synchroon internetonderwijs moet opgenomen zijn	ja
• de bijdrageregeling, afwijkingen en contactpersoon terzake	ja
• de inspraakmogelijkheden voor de betrokken personen in de school of centrum	ja
• de voorwaarden waaronder de betrokken leerling en de betrokken personen inzage kunnen uitoefenen in of een toelichting kunnen vragen bij of een kopie kunnen bekomen van de leerlingengegevens, waaronder de evaluatie-gegevens	ja
• de organisatie van de leerlingenevaluatie	ja
• de lokale leefregels	ja
• de eventuele beroepsmogelijkheden voor de betrokken personen ten aanzien van betwiste beslissingen buiten beslissingen in verband met definitieve uitsluiting of leerlingenevaluatie	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot reclame en sponsoring	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen	ja
• bepalingen over overdraging bij schoolverandering van leerlingengegevens naar de nieuwe school	ja

Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 tot 110/10)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/6)	ja
Respecteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 115/6, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van verworven bekwaamheid correct? (codex so, art. 115, tweede alinea en 252, §1, b)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van lesbijwoning correct? (codex so, art. 115, derde alinea en 252, §2)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

5 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

5.1 Leerbegeleiding

Doelgerichtheid In haar pedagogisch project legt de school de nadruk op haar rol als lerende gemeenschap. Zij vertaalt deze pijler naar een duidelijke visie op de verschillende deelaspecten van het zorgbeleid en vertrekt hiervoor nadrukkelijk vanuit het zorgcontinuüm. Het uitwerken van een begeleidingstraject op maat van de individuele leerling staat centraal. Bij elk traject wil de school inzetten op drie aandachtspunten: een motiverend klimaat, toegankelijke en uitdagende lessen en de eindtermen 'leren leren'. De school verbindt zo de leerbegeleiding met het beleid rond socio-emotionele begeleiding en leer- en ontwikkelingsstoornissen en kijkt daardoor op een heel brede manier naar de leerlingen. Het schoolbeleid rond het vroegtijdig schoolverlaten maakt integraal deel uit van het zorgbeleid en geldt als een voorbeeld van goede praktijk. Het schoolteam concretiseert haar visie in prioritaire jaaractiepunten en operationele doelen op langere termijn. De school streeft er zo naar om maximale ontwikkelingskansen te garanderen voor alle leerlingen.

In haar leerbegeleiding maakt de school een speerpunt van het uitgebreide intake-traject voor de leerlingen van het eerste leerjaar van de A-stroom. Om een goed beeld te krijgen van de individuele leerling verzamelt de school achtergrondgegevens vanuit het intakegesprek met de ouders, uit data die de vorige school aanlevert en uit attesten die de ouders of het CLB aanreiken. Op basis van deze informatie stelt de school de klassen heterogeen samen om zo vanaf het begin van het schooljaar de leerbegeleiding doelgericht op te nemen. Voor jongeren met specifieke onderwijsbehoeften voorziet de school in redelijke aanpassingen voor verhoogde zorg of voor uitbreiding van zorg. Indien nodig volgt er een individueel aangepast traject.

De school concretiseert haar visie volgens het drielijnenmodel met de klastitularissen en de vakleraren als spilfiguren in de basiszorg. De cel leerlingenbegeleiding vervult de tweedelijnsfunctie. In haar aanwervingsbeleid gaat de school actief op zoek naar opportuniteiten om leraren aan te trekken die het multidisciplinaire karakter en de zorgdeskundigheid van de cel kunnen versterken. Binnen de verhoogde zorg werkt de school met diverse samenwerkingsovereenkomsten voor de leerlingen met specifieke leernoden. In de derde lijn werkt de school samen met verschillende externe partners. Zo financiert de school met eigen middelen de samenwerking met een therapeutische groepspraktijk. De school doet dit omdat ze het belangrijk vindt de leerlingen concreet te ondersteunen. In alle fasen zet de school actief in op dialoog met en inspraak van de betrokken partijen: leerlingen, ouders en leraren.

Het schoolteam maakte afspraken over de remediëring in het algemeen en

‘leren leren’ in het bijzonder. Ze legt daarbij de klemtoon op leer- en studievaardigheden, studiemethode en leermotivatie. De school zet deze aandachtspunten voldoende om in een aantal concrete en doelgerichte initiatieven en projecten.

Ondersteuning De cel leerlingenbegeleiding speelt een centrale rol in de implementatie van het zorgbeleid. Ze volgt concrete dossiers op en geeft impulsen aan het schoolteam om het zorgcontinuüm meer ingang te doen vinden in de schoolcultuur. Ze responsabiliseert daarvoor de klastitularissen en de individuele leraren in hun remediëringstaak. De directie vertrouwt op het schoolteam om die opdracht kwaliteitsvol te realiseren. De school besteedt een aantal uren bijzondere pedagogische taken voor de aanstelling van één leerlingenbegeleider per leerjaar. Ze roostert de leerlingenbegeleiders systematisch vrij op dinsdagvoormiddag. Zo kan de cel wekelijks overleggen onder leiding van de directie en de graadcoördinatoren. Deze vergaderingen verlopen volgens een vaste agenda met oog voor alle aspecten van de leerlingenbegeleiding.

In de begeleidende klassenraden aan het begin van het schooljaar bespreken de leraren uitgebreid de informatie vanuit de intakegesprekken en de leerlingendossiers. Ze vullen die aan met de bevindingen uit eigen observaties. De leerlingenbegeleiders wonen de klassenraden bij en koppelen de informatie terug naar de cel leerlingenbegeleiding om de individuele begeleidingstrajecten te optimaliseren. De betrokkenheid van de directieleden bij de celvergaderingen zorgt ervoor dat het beleid de vinger aan de pols kan houden. Daardoor kan de directie haar stimulerende rol in de expertise-uitwisseling binnen het schoolteam beter opnemen. Een actieplan op basis van operationele doelen ontbreekt nog.

Voor de eerste graad investeert de school in een planmatige, preventieve aanpak via het traject ‘leren leren’ waarbij vooral de klastitularissen betrokken zijn. Voor de bovenbouw organiseert de school een aantal infosessies rond planning, studiehouding, examenstress, ... waaraan leerlingen vrijblijvend tijdens de middagpauze kunnen deelnemen. Daarnaast krijgen de leerlingen praktische studietips, stappenplannen en spreek- en schrijfkaders aangereikt. Deze instrumenten verschillen per leraar, maar in vele gevallen gaat het om klassikale ondersteuningsinterventies met weinig aandacht voor gedifferentieerde toepassingen. Er is nog geen kwaliteitsvolle verticale leerlijn ontwikkeld over de graden heen voor de vakoverschrijdende eindtermen ‘leren leren’ die toelaat de effectiviteit van deze preventieve acties in kaart te brengen.

De school benadrukt het curatieve luik van de leerbegeleiding door diverse

structurele initiatieven om leerlingen met studieproblemen of -achterstand te ondersteunen. Voor alle graden biedt de school de mogelijkheid tot avondstudie. Voor de eerste graad verloopt die avondstudie onder begeleiding om de studiemethode van de leerlingen gericht te versterken. Daarnaast zijn er voor verschillende vakken inhaallessen tijdens de middagpauze. Leerlingen kunnen daaraan deelnemen na doorverwijzing door de klassenraad, op eigen initiatief of op vraag van de ouders. Deelname is echter geen verplichting. Inhoudelijk ligt de klemtoon in de meeste inhaallessen op de kenniscomponent. Voor individuele remediëringsplannen stelt de school standaardformulieren met een bijhorende handleiding ter beschikking van de vakleraren. Tijdens examenperiodes biedt de tijdsklas ondersteuning voor leerlingen die nood hebben aan extra begeleiding en opvolging.

Een leerlingvolgsysteem centraliseert alle relevante gegevens in individuele leerlingendossiers. De school is recent overgeschakeld op een andere digitale versie en wil op die manier het leerlingvolgsysteem toegankelijker maken. Via een eenvoudige zoekfunctie op trefwoorden of door het instellen van signalen kunnen leraren hun leerlingen snel en efficiënt opvolgen.

Doeltreffendheid De school heeft een duidelijke en brede visie op de leerbegeleiding, maar analyseert de effecten ervan niet systematisch om de uitvoering ervan in de klassen bij te sturen. Initiatieven of structurele acties die de school onderneemt, evalueert ze veeleer intuïtief, op basis van feedback van leraren, ouders of leerlingen. De cel leerlingenbegeleiding reageert alert op signalen van onvoldoende begeleiding voor sommige vakken of tegenvallende resultaten voor bepaalde klassen.

Meestal nemen de vakgroepen of individuele leraren zelf het initiatief om de schoolvisie op leerbegeleiding te transformeren naar de eigen vakcontext. De brede basiszorg heeft daardoor vele gezichten in de verschillende vakken. De leerbegeleiding wint echter aan slagkracht als alle leraren ze gelijkgericht inzetten in hun klassen. Het huidige digitale leerlingvolgsysteem biedt kansen om de leerbegeleiding efficiënter op te volgen tot op het niveau van de klas. Het gebruik van concrete kernwoorden in de leerlingendossiers en de uitwisseling van rapportcommentaren verhoogt de transparantie en de inhoudelijke meerwaarde van dit instrument.

Het beleid volgt de implementatie van de vakspecifieke remediëring minder gestructureerd op. De kwaliteit van de feedback op toetsen en examens verschilt van vak tot vak. De leraren bouwen de evaluatie nog te weinig in om het leerproces leerplangericht te ondersteunen.

In haar talenbeleid zet de school vooral in op twee pijlers: het versterken van

de taalzorg bij leerlingen en leraren en het aanbieden van meertalig onderwijs waarbij leerlingen een aantal wetenschapsvakken in het Engels kunnen volgen. De huidige taalscreening vertrekt vanuit een degelijk onderbouwde keuze voor een instrument dat toelaat de talige noden van leerlingen die voor het eerst instromen in kaart te brengen en op te volgen. Met de resultaten hiervan gaan vooral de leerlingenbegeleiders en de vakgroep Nederlands aan de slag om de taalvaardigheid van de leerlingen te stimuleren en specifieke remediëring aan te bieden. Recent kiest de school ervoor om ook laatstejaarsleerlingen via het peter- en meterproject te betrekken bij de taalondersteuning in de eerste graad. Verder ondersteunt de school acties om leraren te sensibiliseren rond correct taalgebruik en instructietaal. Voor initiatieven rond taalgericht vakonderwijs of het talig voldoende toegankelijk maken van les- en evaluatiemateriaal vertrouwt de school op de expertise van de vakleraren. Werk- en groeperingsvormen die de communicatie en interactie tussen de leerlingen bevorderen, zijn nog geen gemeengoed. De school evalueert de kwaliteit van de organisatie en de uitvoering van de verschillende initiatieven beperkt. Om van een structureel talenbeleid te spreken zijn de acties nog te fragmentair en de bijsturing onvoldoende systematisch.

Ontwikkeling De school heeft haar zorgbeleid vrij recent vormgegeven en heeft al heel wat waardevolle initiatieven genomen om dat beleid te implementeren. De cel leerlingenbegeleiding speelt daarin een sleutelrol. Ze stelt haar eigen werking kritisch in vraag en stuurt die regelmatig bij. De cel leerlingenbegeleiding wil de volgende jaren haar draagvlak verbreden, onder meer door de transparantie van haar werking nog te vergroten. De uitdaging voor de school ligt in het bewaken van de verankering van deze gestructureerde schoolbrede aanpak op lerarenniveau. Het zorgbeleid richt zich in eerste instantie op het motiverende leefklimaat en de aandacht voor 'leren leren'. De derde pijler van het zorgbeleid, de aandacht voor toegankelijke en uitdagende lessen, zal de school later opnemen.

De school heeft aandacht voor de deskundigheidsbevordering van al haar teamleden in functie van de leerondersteuning. Daarom faciliteert ze specifieke individuele opleidingen en vormingen voor directie, leerlingenbegeleiders en vakleraren. De directie werkt op dit vlak bewust samen met externe experts en de schoolbegeleider van de pedagogische begeleidingsdienst. Daarnaast wil de school alle leraren sensibiliseren via pedagogische studiedagen rond motiverend coachen. De uitwisseling van de opgedane expertise is echter veeleer vrijblijvend en bereikt nog niet het volledige schoolteam.

6 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap Het Sint-Lievenscollege en het Sint-Lievenscollege 1 zijn organiek twee aparte scholen met een eigen schoolnummer. Het schoolbestuur en de directies van beide scholen streven naar een eengemaakte en gelijkgerichte werking voor beide scholen. Het directieteam bestaat uit een team van twee directeurs en een adjunct-directeur. Een middenkader, bestaande uit een logistiek en internaatbeheerder, staat de directeurs bij in hun taken. Ze worden verder ondersteund door drie graadcoördinatoren waarvan de taakinvulling zich grotendeels situeert op het uitvoerend vlak. Dit kernteam houdt zich bezig met visieontwikkeling en het voorstellen van concrete maatregelen, die nadien worden besproken in de directieraad en in brede geledingen van het personeel. De samenwerking met de scholen binnen hetzelfde schoolbestuur op verschillende domeinen biedt een brede ondersteuning voor de school. De beleidsvisie wordt verder organisatorisch uitgewerkt in talrijke thematische werkgroepen waarvan de personeelsleden op vrijwillige basis deel uitmaken. De school verwacht van de personeelsleden een actieve inbreng in de vakgroepwerking. Het directieteam vergadert zeer geregeld om elkaar op de hoogte te houden van relevante gebeurtenissen en genomen beslissingen en om van gedachten te wisselen. Informeel is er ook veelvuldig contact. De directieleden hebben hun taken complementair verdeeld. Pedagogisch beleid met onder meer thematische werkgroepen, begeleiding en coaching van personeel, leerlingenwerking, zorgbeleid en delibererende klassenraden vormen een eerste luik van bevoegdheden; personeelbeleid, vakgroepwerking, schoolraden, financiën, infrastructuur, logistiek en veiligheid, externe communicatie zijn een tweede luik. Na analyse stuurt de directie, slechts het derde schooljaar in haar huidige samenstelling, volgend schooljaar haar taakverdeling bij om de doeltreffendheid hiervan te verhogen. De directie streeft naar functioneringsgesprekken en evaluaties om de drie jaar. Het directieteam heeft het aantal overlegmomenten voor de vakgroepen formeel vastgelegd en reikt telkens een relevante agenda aan de vakgroepen aan. Ze wil op deze wijze de vakgroepen aanzetten om autonoom hun leerplanrealisatie te bewaken, te reflecteren over hun pedagogisch-didactisch handelen en zelf verbeterpunten naar voor te schuiven. Deze aansturing en de verdere opvolging van de onderwijskundige processen gebeurt momenteel echter nog te algemeen en vrijblijvend om een voldoende antwoord te kunnen bieden op een aantal werkpunten. Participatief en motiverend leiderschap en het betrekken van de verschillende geledingen in de besluitvorming worden door de school hoog in het vaandel gedragen.

- Visieontwikkeling** De school wil aan elke leerling een kwaliteitsvolle vorming aanbieden. Ze vertrekt daarvoor vanuit haar christelijk geïnspireerd opvoedingsproject. Als lerende gemeenschap, wil de school daarbij een oefenplaats zijn voor vaardigheden en attitudes. Ze communiceert over haar pedagogisch project in verschillende beleidsdocumenten en in het schoolreglement. De school slaagt erin om speerpunten van haar pedagogisch project deels te concretiseren op de klasvloer. De school kent echter een te beperkt draagvlak bij de leraren om te fungeren als oefenplaats voor vaardigheden en attitudes. Verder wordt de schoolvisie vertaald in verschillende visieteksten met strategische en operationele doelen, die leiden tot actieplannen met een tijdpad, evaluaties en bijsturingen. Op het vlak van de schoolinfrastructuur is er een strategisch beleidsplan op lange termijn opgesteld waarin de noodzakelijke renovatie van de schoolcampus aandacht krijgt. De school zet momenteel in op onderwijsvernieuwing. Enerzijds doet de school dit door het opzetten van projecten zoals CLIL (Content and Language Integrated Learning), IT & digitalisering van de leer- en werkomgeving en vernieuwing in het onderwijsaanbod zoals het aanbieden van STEAM (Science, Technology, Engineering, Arts en Mathematics). Anderzijds actualiseert de school de onderwijskundige kernprocessen op de klasvloer. De school werkt aan een optimale overgang en doorstroming vanuit de basisschool. Eén van hun speerpunten is het betrekken en samenbrengen van leerlingen uit de hogere graden met leerlingen uit de lagere graden en dit op verschillende domeinen. De school gebruikt verder de pedagogische studiedagen en personeelsvergaderingen om visie te ontwikkelen. Uit de vakdoorlichtingen en het onderzoek naar de beleidsprocessen blijkt dat de visieontwikkeling rond onder meer onderzoekscompetentie, activerende en competentiegerichte werkvormen, evaluatiepraktijk en remediëring nog te leraar- en vakgroepafhankelijk is.
- Besluitvorming** De school heeft in een overzichtelijk organigram haar overlegorganen en werkgroepen in kaart gebracht. De participatieorganen zijn conform de wetgeving samengesteld en functioneren volgens de hen toegekende bevoegdheden. Het directieteam laat zich bij haar besluitvorming inspireren door de vak- en werkgroepen en streeft hierbij een betrokken leiderschap na. Uit de verslagen blijkt een groot engagement van alle participanten. Verschillende thematische werkgroepen fungeren als klankbord voor meerdere aspecten van de schoolwerking, maar deze agenderen wel vooral punten van praktische en organisatorische aard waarbij hun pedagogische impact op de onderwijskundige kernprocessen beperkt is. Naast een actieve ouderraad is er een dynamische leerlingenraad. Het directieteam hecht belang aan goede communicatie. Dit uit zich onder meer via talrijke communicatiemomenten met ouders en personeelsleden, een wekelijks nieuwsbrief op school en het openstellen van het evaluatieplatform naar ouders toe. De communicatie verloopt grotendeels via digitale weg.

Kwaliteitszorg De school doet structureel en thematisch aan zelfevaluatie op schoolniveau. Ze verzamelt en analyseert gegevens over de beginsituatie van haar leerlingen, de leerprestaties, de leerlingenstromen en de resultaten in het vervolgonderwijs. Ze koppelt daaraan doeltreffende acties met het oog op studiebegeleiding en -oriëntering. De schoolwerking wordt geëvalueerd binnen het directieteam, in de participatieorganen en tijdens bevestigingen bij personeel. Bijkomend wil ze de aandacht voor kwaliteitszorg transfereren naar en integreren binnen de vakgroepwerking. Dit kwaliteitsdenken vindt echter niet automatisch ingang in alle vakgroepen. Hierdoor blijft het uitwisselen van interne expertise nog te beperkt. De individuele leraren streven weliswaar naar kwaliteitsvol onderwijs, maar ze delen hun competenties te weinig in de nochtans collegiale schoolcultuur.

7 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

7.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen ICT.
- Het materieel ondersteunen van de leerplanrealisatie voor de meeste vakken.
- De organisatie met betrekking tot woonbaarheid, veiligheid en hygiëne.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het aanbieden van een brede en harmonische vorming.
- Het engagement van het schoolteam.
- De initiatieven in het kader van leerbegeleiding.
- De beleidsondersteuning door het middenkader.

Wat betreft het algemeen beleid

- De aandacht voor interne kwaliteitszorg op schoolniveau.
- De impulsen tot onderwijsvernieuwing.
- Het participatieve en motiverende leiderschap.
- De openheid voor externe evaluatie en begeleiding.
- De visie op de renovatie van de infrastructuur en de inrichting van de schoolcampus.

7.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De implementatie van de leerplanvisie voor de onderzochte vakken.
- De realisatie van de wetenschappelijke vaardigheden voor natuurwetenschappen in de eerste graad.
- De realisatie van het onderzoekend leren en de onderzoekscompetentie binnen de onderzochte vakken.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De ontwikkelde schoolvisie concretiseren op de klasvloer.
- De afstemming van de evaluatiepraktijk op de leerplandoelstellingen van de onderzochte vakken.
- Het verbreden en bewaken van de leerbegeleiding op lerarenniveau.

Wat betreft het algemeen beleid

- De pedagogisch-didactische aansturing van de vakgroepwerking.

7.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor Frans in de eerste graad A-stroom.
- De leerplanrealisatie voor socio-economische initiatie in de eerste graad A-stroom.
- De leerplanrealisatie voor Frans in aso derde graad in de studierichtingen economie-wiskunde en wetenschappen-wiskunde.
- De leerplanrealisatie voor Latijn in aso derde graad in de studierichtingen Grieks-Latijn, Latijn- moderne talen, Latijn-wetenschappen en Latijn-wiskunde.

8 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

BEPERKT GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' omwille van het onvoldoende realiseren van de onderwijsdoelstellingen voor

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 1 A	Frans	
Graad 1 Grieks-Latijn	Frans	
Graad 1 Latijn	Frans	
Graad 1 Moderne wetenschappen	Frans	socio-economische initiatie
Graad 3 ASO Economie-wiskunde	Frans	
Graad 3 ASO Grieks-Latijn		Latijn
Graad 3 ASO Latijn-moderne talen		Latijn
Graad 3 ASO Latijn-wetenschappen		Latijn
Graad 3 ASO Latijn-wiskunde		Latijn
Graad 3 ASO Wetenschappen-wiskunde	Frans	

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **18-11-2019** opnieuw een controle uit.

Door artikel 215 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs (zoals gewijzigd bij decreet van 23-03-2018), wijzigt vanaf 1 september 2018 het advies "beperkt gunstig" in een "gunstig advies".

Dit betekent dat de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen voortgezet wordt.

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

9 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Ludo POTTIER de inspecteur-verslaggever	Hans BOUSSERY de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	